

#1/146 2026

ФАВОРИТ

УДАЧИ

У НОМЕРІ:

ЛАУРЕАТИ
РЕЙТИНГІВ

«ХТО
НАБЛИЖАЄ
ПЕРЕМОГУ:
100 ВПЛИВОВИХ
ОДЕСИТІВ»

«НАРОДНЕ
ВИЗНАННЯ –
ОДЕСИТ
РОКУ – 2025»

ФАВОРИТ
НОМЕРА

ОЛЕКСАНДР
СИВАК

ПІДПРИЄМЕЦЬ РОКУ – 2025

ЛАУРЕАТ РЕЙТИНГУ

«НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ – ОДЕСИТ РОКУ»

✱ SYVAK ✱

*Біла
миша-кривчина*

*Гном з
подарунком*

*Коник-гойдалка
сіній*

Вироби з вати ручної роботи
ПРИКРАСА НОВОРІЧНА

СКАНУЙ ТА ПЕРЕХОДЬ

✱SYVAK✱

Коляда

КОМПОЗИЦІЯ НОВОРІЧНА

ТРАВОРИТ

УДАЧІ

#146/2026

Ілюстрований журнал. Виходить з вересня 2006 року

Засновник ФОП Галчанський П.А.
Видавець ТОВ «Торговий Дім «Преса»
Ідентифікатор медіа R30-03868

Шеф-редактор Петро Галчанський

Головний редактор Галина Владимирська

Автори Галина Владимирська
Марія Гудима
Марина Жигалюк
Дора Дукова
Олег Суслов
Олена Скалацька
Інна Іщук

Фото Олег Владимирський
Борис Бухман
Тимофій Мельников
Олександр Гіманов
Владислав Золін
Сергій Білецький
Сергій Гуменюк

Дизайнер Жанна Праведна

Коректура Ірина Станкова

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Передрук матеріалів (фото і текстів) без дозволу редакції заборонений.
Редакція може не поділяти думку авторів.
З питань розміщення реклами звертатися:

**м. Одеса, Приморський бульвар, 14;
тел. (0482) 340-308
e-mail: President@tvweek.Odessa.ua
<https://odessamedia.net>**

Відповідальність за зміст реклами
несе рекламодавець.
Підписано до друку 6.1.2026 р.

Журнал розповсюджується
через роздрібну
торговельну мережу,
службу кур'єрської доставки.
Відділ розповсюдження – Євген Настичук

Замовлення №
Тираж – 500 примірників. Ціна за домовленістю.

«В ОДЕСІ

ЗДАЮТЬСЯ

ТІЛЬКИ квартири»

Ця фраза стала крилатою після того, як ворог узявся знову нищити нашу енергосистему і влаштував нам блекаут. Так одесити жартома (а ми вміємо таким чином реагувати на ворожі виклики!) відповіли на ці ниці спроби позбавити нас нормального життя і викликати невдоволення аж до виходу на вулиці з протестами. Подекуди дехто перегороджував-таки вулиці, намагаючись привернути увагу і вважаючи, що їм найгірше. Але ж «в Одесі здаються тільки квартири»!

Тож головною ознакою останніх тижнів минулого року стала якраз стійкість одеситів, їхня здатність повноцінно жити за будь-яких обставин. Хай як немилосердно деренчали біля магазинів, готелів, кафе і ресторанів генератори, їхні будівлі, двері та вікна набули казкового новорічного вигляду і засяяли у темряві вулиць сотнями вогнів. Здається, так гарно, «по-багатому» і в такій кількості ці заклади ніколи раніше не прикрашалися! А ось – на зло ворогу!

У пункти незламності миттєво перетворилися не лише магазини, а й різні установи, освітні та культурні заклади, офіси – будь-що, де була змога надати можливість підзарядити гаджети. Та й кожна домівка, якій пощастило мати світло, стала таким собі пунктом допомоги для сусідів, родичів, друзів. До того ж мали досвід попередніх воєнних років і вже запаслися всілякими накопичувачами електроенергії. А душевного світла додавали численні звернення жителів інших регіонів: мовляв, одесити, тримайтеся, готові з вами поділитися, хай лиш енергетики зможуть перенаправити ту електроенергію...

Одесити красно дякувати і тримали фасон. То у дворі свого ЖК готували на вогнищі глінтвейн у великому казані для всіх жителів. То дружно рятували птахів, які постраждали через вилив олії у море. Чи йшли на вистави і концерти, які щодня готували для них одеські театри і концертні установи попри загрози тривоги і відключення світла. Чи знімали фантастичне відео «Щедрик» за участю одеських дітей, які, як відомо, найталановитіші у світі! А ще весь грудень, який мав стати темним і сумним, радісно святкували – і День Святого Миколая, і Різдво, і Новий рік з Маланкою, влаштовували вертепи, щедрували, колядували і «водили козу»!

І, водночас, – захищали від ворожих обстрілів. Відновлювали. Рятували. Перемагали. Працювали. Створювали для дітей свято з подарунками. І своїм прикладом надихали інших.

Частинка одеського нинішнього життя і людей, які зажди тримають фасон, – у цьому номері журналу.

З побажанням світла на наших вулицях і в душах

Головний редактор
Галина ВЛАДИМИРСЬКА

ФАВОРИТ НОМЕРА

ОЛЕКСАНДР СИВАК

НОВАТОРСЬКЕ
МИСЛЕННЯ
І СУЧАСНИЙ
БІЗНЕС-ПІДХІД

СТОР. **18**

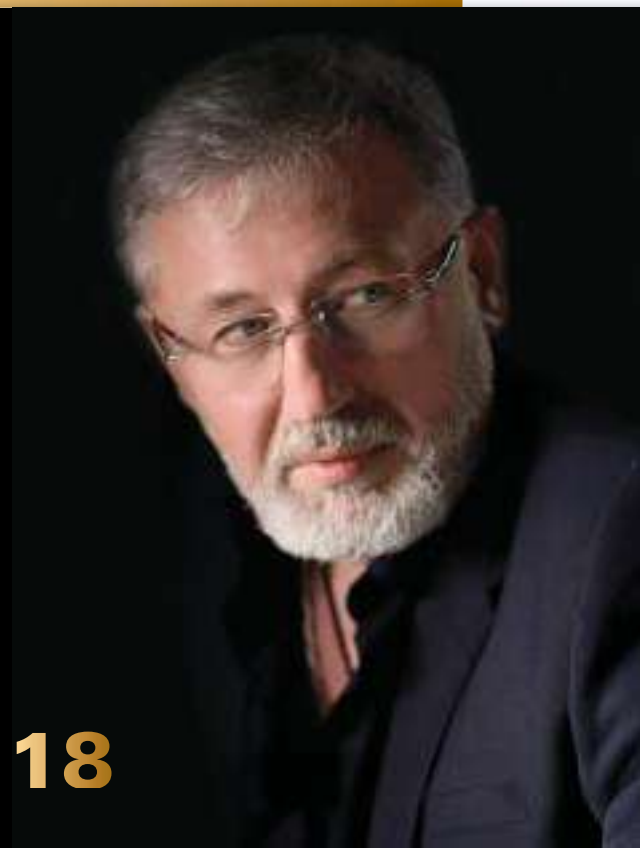

Фото на обкладинці: Сергій Білецький

ПОДІЇ:

РІЗДВЯНО-НОВОРІЧНІ СВЯТА
НА ГРЕЦЬКІЙ ПЛОЩІ

СТОР. **11**

УРОЧИСТИЙ ПРИЙОМ З НАГОДИ
ДНЯ РЕСПУБЛІКИ ТУРЕЧЧИНИ

СТОР. **30**

РЕГІОНАЛЬНИЙ ФОРУМ З ПИТАНЬ
ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

СТОР. **49**

100 РОКІВ ОДЕСЬКОМУ УКРАЇНСЬКОМУ
МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОМУ ТЕАТРУ

СТОР. **79**

34 ІНТЕРВ'Ю НОМЕРА

Сергій ЛИСАК: «У нас немає розподілу повноважень, є спільна відповідальність перед містянами»

52 100 ВПЛИВОВИХ ОДЕСИТІВ

Євген СТРЕЛЬЦОВ. Видатний правник серед 50 найвпливовіших одеситів

56 МИСТЕЦЬКИЙ ПРОСТІР

Відкриття художньої виставки командира Грузинського легіону Мамуки Мамулашвілі

60 ЗА НИМИ – МАЙБУТНЄ!

Всеукраїнська науково-практична конференція на факультеті журналістики НУ «Одеська юридична академія»

62 РЕГІОН

Презентація сонячної станції GREEN WIND в Одеській області

64 СВЯТО

Різдвяне диво в Одеській опері

65 КУЛЬТУРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Міжнародний конкурс оперних співаків «RECITAR CANTANDO»

Одеська філармонія запросила на новий концертний сезон!

VI Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорових колективів пам'яті Костянтина Пігорова в ОНМА ім. А.В. Нежданової

Літературний фестиваль Меридіан Одеса

87 ОДЕСИКА

Одеська національна наукова бібліотека презентувала серію ексклюзивних поштових листівок

88 ДИТЯЧИЙ СВІТ

Новорічна вистава «Синдбад-морехід і чарівний вогонь»

Фестиваль «Зимовий позитив»

94 ПРЕМ'ЄРА РОКУ

Романтично-містична комедія «Привіт, Монстре!»

98 ПОГЛЯД

П'ять фото з України – серед 100 головних за 2025 року у журналі «TIME»

101 СПАДЩИНА

Під посиленням захистом ЮНЕСКО – нові пам'ятки Одещини

ПОДІЯ

РЕЙТИНГ «НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ – ОДЕСИТ РОКУ – 2025»

СТОР. **14**

СТОР. **38**

РЕЙТИНГ «ХТО НАБЛИЖАЄ ПЕРЕМОГУ: 100 ВПЛИВОВИХ ОДЕСИТІВ»

ЗНАЙОМИМО З ЛАУРЕАТАМИ

ФОТОРЕПОРТАЖ
Олександр Гіманов

ОДЕСА.
ГРУДЕНЬ 2025

СВІТЛО ПЕРЕМОЖЕ ТЕМРЯВУ!

МІСТО

Аліна Таранова

Фото: Олександр Гіманов, «Фейсбук»

ГРЕЦЬКА ПЛОЩА

ЗАПРОСИЛА НА СВЯТА

В ОДЕСІ ЦЬОГОРІЧ ГОЛОВНИМ МІСЦЕМ СВЯТКУВАННЯ ДНЯ СВЯТОГО МИКОЛАЯ, РІЗДВА ТА НОВОГО РОКУ СТАЛА ГРЕЦЬКА ПЛОЩА. ТУТ ВСТАНОВИЛИ НОВОРІЧНУ ЯЛИНКУ, РІЗДВЯНУ РЕКОНСТРУКЦІЮ, ВЕЛИКУ СЦЕНУ, КАРУСЕЛІ ТА ІНШІ ДИТЯЧІ РОЗВАГИ. ТАКОЖ ВПЕРШЕ ЗА ОСТАННІ ТРИ РОКИ БУЛО ВІДКРИТО СВЯТКОВИЙ ЯРМАРОК ЗА УЧАСТЮ ПОПУЛЯРНИХ ОДЕСЬКИХ КАФЕ І РЕСТОРАНІВ ТА РІЗНИХ МАЙСТРІВ. ЗАГАЛОМ АКЦЕНТ ЗРОБЛЕНО НА ПІДТРИМЦІ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ ТА СТВОРЕННІ СВЯТКОВОГО НАСТРОЮ ДЛЯ ДІТЕЙ.

Святкові заходи розпочалися 6 грудня, у День Святого Миколая. Тоді і засяяла вогнями новорічна ялинка. До жителів та гостей міста, які зібралися на Грецькій площі, звернулися начальник Одеської міської військової адміністрації Сергій Лисак і виконуючий обов'язки Одеського міського голови Ігор Коваль. Очільники міста закликали берегти віру, єдність та дарувати дітям усмішки, адже їхнє дитинство має бути радісним і світлим попри всі негаразди.

На площі гостей свята зустрічали аніматори. Святкова програма відкрилася яскравою виставою «Новорічна Одиссея Святого Миколая» за участю творчих колективів одеських мистецьких освітніх закладів. Потім було світлове лазерне шоу та «Шоу наукових див». Завершенням вечора став виступ співачки Міли Нітіч.

Святкування на Грецькій площі тривало і далі весь грудень. На Різдво, 24 грудня, пройшло велике театралізоване дійство за участі дитячих колективів, оркестру поліції та відомого коміка Юрія

Ткача. Працювала Резиденція добра, порадував театралізований вертеп у виконанні артистів Одеського українського театру. А в центрі міста відбулася яскрава хода колядників!

31 грудня на Грецькій площі етногурт «Легіт» показав театралізовану виставу, присвячену народним звичаям святкування Різдва та Нового року в Україні. Артисти відтворили на сцені давній обряд водіння кози на Маланку, яку святкують саме цього дня, та заспівали щедрівки. Водіння кози – це традиційний

український ритуал у складі новорічного колядування, який символізує відродження природи та тріумф життя над смертю.

Дерибасівська цього разу залишилася без ялинки, зате на ній з'явилися світлові інсталяції янголів, які, за задумом організаторів, символізують захисників України.

...У такі важкі часи, які нині переживаємо, ми особливо потребуємо моментів спільної радості, звернення до традицій і віри у те, що світло завжди перемагає темряву. ☐

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ МЕДІА ХОЛДИНГ

НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ ОДЕСИТ РОКУ '2025

«НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ – ОДЕСИТ РОКУ»

ПРЕДСТАВЛЯЄ ЛАУРЕАТІВ 2025 РОКУ!

ЮВІЛЕЙНИЙ, 25-Й РЕЙТИНГ «НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ – ОДЕСИТ РОКУ» ПІДВОДИТЬ ПІДСУМОК РОКУ, У ЯКОМУ ГЕРОЇЗМ МАВ РІЗНІ ФОРМИ. ЛАУРЕАТАМИ СТАЛИ ТІ, ЧИЯ ДІЯЛЬНІСТЬ У 2025 РОЦІ МАЛА РЕАЛЬНИЙ ВПЛИВ – НА БЕЗПЕКУ, СТАБІЛЬНІСТЬ, ЕКОНОМІКУ, ГУМАНІТАРНУ ПІДТРИМКУ, КУЛЬТУРУ, ОСВІТУ, СПОРТ І МІЖНАРОДНУ СПІВПРАЦЮ. ВІЙСЬКОВІ ТА РЯТУВАЛЬНИКИ, КЕРІВНИКИ РЕГІОНУ Й УПРАВЛІНЦІ, ЕНЕРГЕТИКИ Й ПІДПРИЄМЦІ, ГРОМАДСЬКІ ДІЯЧІ, МЕДИКИ, МИТЦІ, ОСВІТЯНИ, СПОРТСМЕНИ – КОЖЕН ІЗ НИХ ПРАЦЮВАВ НА СВОЄМУ ФРОНТІ, АЛЕ ВСІ РАЗОМ ВОНИ СКЛАЛИ ЄДИНУ СИСТЕМУ СТІЙКОСТІ ОДЕСЬНИНИ.

РЕЙТИНГ «НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ – ОДЕСИТ РОКУ» – ЦЕ НЕ ПРОСТО ПЕРЕЛІК ДОСЯГНЕНЬ ЧИ НАГОРОД. ЦЕ ФІКСАЦІЯ ЧАСУ, СВІДЧЕННЯ ТОГО, ХТО САМЕ ТРИМАВ МІСТО Й РЕГІОН У НАЙСКЛАДНІШИХ УМОВАХ, ХТО ЗБЕРІГ ПРОФЕСІОНАЛІЗМ, ЛЮДЯНІСТЬ І ВІРУ, КОЛИ ЦЕ БУЛО ОСОБЛИВО НЕПРОСТО. САМЕ ТАКІ ПРИКЛАДИ ФОРМУЮТЬ МОРАЛЬНІ ОРІЄНТИРИ СУСПІЛЬСТВА Й ДАЮТЬ РОЗУМІННЯ, НА КОГО МОЖНА РІВНЯТИСЯ.

ДЛЯ ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКОГО МЕДІА ХОЛДІНГУ ЯК ЗАСНОВНИКА ТА ОРГАНІЗАТОРА ПРОЄКТУ ЦЕЙ ЮВІЛЕЙНИЙ РІК МАЄ ОСОБЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ. ПРОТЯГОМ 25-РІЧЧЯ РЕЙТИНГ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ВІДКРИТОЮ ГРОМАДСЬКОЮ ПЛАТФОРМОЮ ДОВІРИ, ДЕ ГОЛОВНИМ КРИТЕРІЕМ Є РЕАЛЬНИЙ ВНЕСОК У ЖИТТЯ МІСТА, РЕГІОНУ ТА КРАЇНИ. І СЬОГОДНІ, ЯК НІКОЛИ, ВАЖЛИВО ГОЛОСНО НАЗИВАТИ ІМЕНА ТИХ, ХТО СВОЄЮ РОБОТОЮ НАБЛИЖАЄ ПЕРЕМОГУ ТА ЗБЕРІГАЄ МАЙБУТНЄ.

«ВДЯЧНІСТЬ ТА ШАНА ОДЕСИТІВ»

**Оперативне командування
«ПІВДЕНЬ»**

Командувач військ
ОК «Південь» –
генерал-майор ЗСУ
Михайло СИДОРЕНКО

«ЗА МИСТЕЦЬКУ ПАТРІОТИЧНУ ПЕРЕМОГУ НА СВІТОВОМУ РІВНІ»

**ОРКЕСТР ВІЙСЬКОВО-
МОРСЬКИХ СИЛ ЗСУ**

Переможець Міжнародного фестивалю
військових оркестрів The Royal Edinburgh
Military Tattoo-2025. Худ. керівник – Любомир
СУКЕННИК; диригент – Максим КАЛІШУК

«ЗА ВІДВАГУ ТА ПЕРЕМОЖНІ ДІЇ НА ЧОРНОМУ МОРІ»

Олексій НЕЇЖПАПА

Командувач ВМС ЗСУ,
віцеадмірал Військово-Морських
Сил ЗСУ

«ЗА НАДАННЯ ШИРОКОГО СПЕКТРУ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ НА ВИСОКОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ РІВНІ»

**КНП «Міська клінічна
лікарня №11»
Одеської міськради**

Ген. директор – Заслужений лікар
України Микола ТУРЧИН

«ЗА ЕФЕКТИВНЕ КЕРУВАННЯ ОБЛАСТЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

Олег КІПЕР

Голова Одеської обласної
державної адміністрації, началь-
ник Одеської обласної військової
адміністрації

«ЗА ПІДТРИМКУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ РЕГІОНУ У ВОЄННИЙ ЧАС»

**Одеська регіональна
дирекція УГВ**

Керівник – Олег ШКРАМКО

«ЗА СТІЙКІСТЬ ТА ПРОФЕСІОНАЛІЗМ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

**ДТЕК «Одеські
електромережі»**

Генеральний директор –
Дмитро ГРИГОР'ЄВ

«ЗА ПРОФЕСІЙНІ ЗДОБУТКИ У ГРАНТОВІЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

**Комунальна установа
«Грантовий офіс «ОДЕСА 5Т»**

Директорка – Таміла АФНАСЬЄВА
(депутатка Одеської обласної ради,
голова Одеської обласної Ради миру)

«ЗА СТРАТЕГІЧНУ ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ ТА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКО- АВСТРАЛІЙСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА»

Катерина АРГІРУ

Голова Союзу українських
організацій Австралії, почесний
консул України в Сіднеї

«ПІДПРИЄМЕЦЬ РОКУ»

Олександр СИВАК

Засновник
і генеральний
директор
Торгового дому «Strateg»

«КРАЩИЙ РЕСТОРАННО- ПЛЯЖНИЙ ЗАКЛАД СЕЗОНУ»

**Екопляж-ресторан
KARMA**

Засновниці – Олена Нейкова
і Кристина Ісмаїлова

«ТВОРЧЕ ДОСЯГНЕННЯ РОКУ»

**Одеський академічний
обласний театр ляльок**

(директор – Йосип МЕРКОВИЧ)

Вистава «Брехня» – переможець
Всеукраїнського фестивалю-
премії «ГРА» 2025 (режисер-
постановник – Денис ГРИГОРУК)

«ЗА МАСШТАБНИЙ ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ, СОЦІАЛЬНУ ТА ГУМАНІТАРНУ ПІДТРИМКУ ГРОМАДЯН В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

**ГО «Ліга Справедливості
та Закону»**

Засновниця і голова –
Нана ХВІТІЯ

«КРАЩА КОНЦЕРТНА ПРОГРАМА 2025 РОКУ»

**Академічний ансамбль
української музики, пісні
та танцю «Чайка»**

Одеська обласна філармонія
ім. Давида Ойстраха
(директорка – Галина ЗІЦЕР).
Художній керівник і диригент
ансамблю – Андрій ЧОРНИЙ

«КРАЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ДИТЯЧИЙ ЗАКЛАД У СФЕРІ КУЛЬТУРИ»

**Одеська мистецька
школа №7**

Директорка –
Оксана ГРИГОР'ЄВА

«ЗА ВИСОКІ СПОРТИВНІ ДОСЯГНЕННЯ ПРИ НЕСЕННІ СЛУЖБИ У ЛАВАХ ДСНС»

Вікторія РАТНІКОВА

Сержант служби цивільного захисту. Майстер спорту
міжнародного класу. Чемпіонка Першого чемпіонату
Європи з пожежно-прикладного спорту (Болгарія,
2025 р.) у складі збірної ДСНС України

«ГОРДІСТЬ ОДЕСИ»

Григорій БАКЛАНОВ

Актор театру та кіно,
Заслужений артист України

«ЗА ВИСОКІ СПОРТИВНІ ДОСЯГНЕННЯ»

Олександр СЛЕСАРЄВ

Чемпіон Європи серед молоді
(U – 19) у ваговій категорії понад
90 кг. У жовтні 2025 року здобув
звання «Найкращий юний
спортсмен місяця в Україні»

«ПРОДЮСЕР РОКУ»

Олександр КОЗИР

Генеральний продюсер
медіахолдингу
«Козир Діджитал»,
Заслужений журналіст України

«ЗА ВОЛЮ ДО ПЕРЕМОГИ»

Крістіна КІНЯЙКІНА

Заслужений майстер спорту
України, член національної збірної
команди з легкої атлетики серед
осіб з інвалідністю. На XXV літніх
Дефлімпійських іграх 2025 року
(м. Токіо) здобула дві золоті, дві
срібні та одну бронзову медаль

A portrait of Oleksandr Syvach, a middle-aged man with grey hair, a beard, and glasses, wearing a dark suit and a light blue shirt. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is dark and out of focus.

ОЛЕКСАНДР СИВАК

НОВАТОРСЬКЕ МИСЛЕННЯ
І СУЧАСНИЙ БІЗНЕС-ПІДХІД

СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС – ЦЕ ІСТОРІЯ ХАРАКТЕРУ, СТІЙКОСТІ ТА ВМІННЯ СТВОРЮВАТИ НОВЕ ТАМ, ДЕ ІНШІ ЗУПИНЯЮТЬСЯ. СЬОГОДНІ В УКРАЇНІ ПІДПРИЄМЦІ НЕ ПРОСТО ПРАЦЮЮТЬ, ДОЛАЮЧИ ЧИСЛЕННІ СКЛАДНОЩІ ВОЄННОГО ЧАСУ, – ВОНИ ФОРМУЮТЬ ЕКОНОМІКУ МАЙБУТЬОГО, ПІДТРИМУЮТЬ ЛЮДЕЙ І ПЕРЕОСМИСЛЮЮТЬ РОЛЬ ЛОКАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА.

У цьому контексті народився «Syvak» – український бренд одягу, що виріс зі швейного напрямку компанії Strateg, одного з лідерів вітчизняного виробництва з найширшим асортиментом товарів для творчості та настільних ігор. Від виготовлення ігрових деталей – до створення лаконічного етнічного одягу: це приклад того, як творчість і стратегічне бачення працюють разом.

«Syvak» продовжує філософію Strateg: працювати чесно, виробляти в Україні, відповідально ставитися до процесу і якості. Це не лише про одяг – це про нове бачення культури, яке народжується всередині країни й формується працею, а не словами.

STRATEG ЯК СЕРЕДОВИЩЕ РОЗВИТКУ І НАРОДЖЕННЯ НОВИХ НАПРЯМІВ

Історія «Syvak» невіддільна від історії компанії Strateg, на базі якої сформувався бренд. Уже понад 19 років Strateg залишається прикладом сталого виробничого розвитку. Компанія пройшла шлях від невеликого підприємства до одного з найбільших виробників настільних ігор, творчих наборів і продуктів для дітей в Україні.

За цей час було створено внутрішню систему, що забезпечує не лише стабільність виробництва, а й масштабування: відкриваються нові виробничі напрями, модернізуються цехи, розширюється команда, спрямовуються інвестиції в технології та інфраструктуру. Сьогодні Strateg представ-

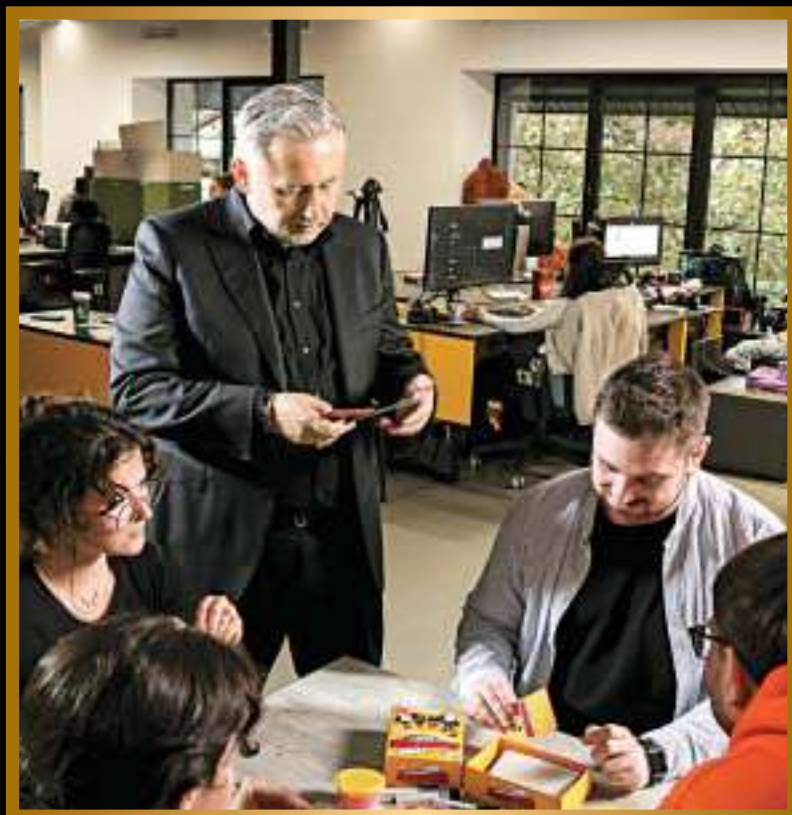

лений на міжнародних виставках, експортує продукцію та постійно підвищує стандарти якості.

Навіть у найскладніший для країни час повномасштабної війни компанія не знижувала темпу. Навпаки: виробництво було розширено, а кількість нових продуктів істотно зросла.

– Я навіть не мав на думці згорти виробництво, – розповідає Олександр Сивак. – І весь час був на місці, адже коли керівник перебуває поруч з командою, це додає мотивації.

Саме така філософія – стабільність, системність, віра у власні сили та увага до людей – створила середовище, у якому народжуються нові ідеї. Strateg розвиває не лише виробництво, а й культуру внутрішнього підприємництва.

МАСШТАБ, СТІЙКІСТЬ І ПАТРІОТИЧНА ЛІНІЙКА

За підсумками 2023 року компанія Strateg стала лауреатом рейтингу «Народне визнання – Одесит року» у номінації «Підприємство року». Вона не лише зберегла, а й наростила виробництво під час повномасштабної війни, подвоївши обсяги та випустивши понад дві сотні нових позицій.

Асортимент сьогодні – тисячі артикулів від настільних ігор до наборів для творчості, включно з унікальними магнітними продуктами та м'якими іграшками. Компанія системно працює з найбільшими мережами країни та виходить на міжнародні маркетплейси, зокрема Amazon, паралельно розширюючи офіси в ЄС та США.

Окремий фокус – патріотичні ігри. З початку повномасштабного вторгнення Strateg випустив понад 200 нових ігор і продав близько двох мільйонів патріотичних. Серед хітів – «Ой, у лузі червона калина», «Економіка України», «Все буде Україна», «Доброго вечора, ми з України», «Карти, мемчики та котики». Усі ігри – україномовні; попит підтримують і закордонні ринки, куди компанія активно експортує. Попри воєнні ризики, виробництво працює без зупинок, а команда зберігає стабільність постачання по всій країні та за кордон.

Для Олександра Сивака виробництво — це передусім люди. Їхня щоденна робота, уважність до деталей і відповідальність за результат формують компанію зсередини. Він добре розуміє ці процеси й постійно тримає зв'язок із командами, які стоять за кожним продуктом.

У цій роботі його підтримує CEO компанії Ксенія Середюк. Її підхід — не про жорсткі вимоги чи дедлайни, а про залученість і підтримку в процесі. Вона допомагає співробітникам дивитися наперед, оцінювати ризики та оперативно коригувати рішення. Саме через людей і спільну роботу формується щоденний ритм компанії і з'являється результат.

ЗАРОДЖЕННЯ БРЕНДУ ОДЯГУ «SYVAK»

Швейний напрям у Strateg виник як прагматичне рішення: компанії були потрібні власні текстильні елементи для ігрових наборів. Власне виробництво забезпечувало незалежність від підрядників, контроль якості та оперативність.

Поступово цей напрям почав розширюватися. Команда напрацьовувала майстерність, опановувала нові матеріали, удосконалювала роботу з формою та пропорціями. Спочатку тут створювали подушки, м'які іграшки та невеликі декоративні вироби. З часом швейний цех перетворився на простір, де виробнича точність поєдналася з творчим підходом і дизайнерським мисленням.

— Накопичений досвід і майстерність наших швачок дали змогу нам мріяти про більш амбітні цілі. Зрештою, ми

ТД «Strateg» — постійний генеральний спонсор Всеукраїнського фестивалю DIVA. Восени фестиваль з успіхом пройшов у Києві. Під час форуму Олександр Сивак і проєкти його компанії отримали низку нагород: Кращий виробник настільних ігор, мас для ліплення та картин за номерами — STRATEG; Краща освітня ініціатива у сфері психології — Strateg Psychology; За збереження культурної спадщини у сучасному дизайні — SYVAK. Президент компанії «Strateg» Олександр Сивак також отримав персональну нагороду «За стратегічне мислення, сміливі ідеї та їх втілення».

Ксенія Середюк і Олександр Сивак на форумі журналу Forbes

З президенткою фестивалю DIVA Іриною Сидорук

усвідомили потенціал швейного напрямку як повноцінного самостійного проєкту, що здатен вийти за межі технічного виробництва і перетворитися на творчу платформу для українського бренду, – розповідають у команді, що працює над проєктом.

Так виникла ідея створювати одяг, який продовжує цінності Strateg: мінімалізм, відповідальність, повага до процесу та ручної праці, увага до людини й деталей.

Назва ж «Syvak» стала природним рішенням. Уже не абстрактний стиль, а прізвище, за яким стоїть людина – засновник і керівник компанії-виробника Олександр Сивак. Це не про персоналізацію – це про відповідальність. Прізвище як назва бренду працює як підпис під якістю, а бізнес – як продовження особистості.

З актрисою Ольгою Сумською на фестивалі DIVA

“ «SYVAK – ЦЕ НЕ ПРО ВИШИВАНКИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФОРМАЛЬНОГО ОДЯГУ. ЦЕ ПРО НАШ КОД, ЯКИЙ МИ МОЖЕМО НОСИТИ ЩОДНЯ – З ГОРДІСТЮ ТА ЛЮБОВ'Ю».

SYVAK

ДНК БРЕНДУ: СТИЛЬ, ЗМІСТ І ВІДЧУТТЯ УКРАЇНИ

Перші моделі «Syvak» – це унісекс-футболки з виразними етнічними акцентами. Родзинкою бренду стало вдале поєднання автентичних візерунків, традиційних технік і сучасного лаконічного дизайну. Саме це стало основою його стилістичної впізнаваності.

– «Syvak – це не про вишиванки як елемент формального одягу. Це про наш код, який ми можемо носити щодня – з гордістю та любов'ю», – підкреслюють розробники бренду.

Цей одяг не декларує ідентичність – він дає змогу носити її природно, щодня й без пафосу. Тут культурний код проявляється не стільки через орнамент, скільки через стан, зміст і внутрішню гідність.

Кожна деталь продумана: від тканини та крою – до посадки й графічного рішення. Унікальні принти створюються професійними дизайнерами, які черпають натхнення з багатой української культурної спадщини, але інтерпретують її в сучасному ключі. Повний цикл виробництва всередині компанії забезпечує контроль якості, стабільність процесу та технологічну дисципліну.

– Ми самі створюємо лекала, підбираємо тканини, друкуємо принти, шиемо, тестуємо. Це дає змогу бути гнучкими, чесними перед покупцем і працювати з любов'ю, – додають у виробничій команді.

У період, коли українська мода переживає оновлення, «Syvak» стає частиною ширшого руху – повернення до власної естетики без наслідування чужих трендів. Це історія про гордість, простоту й автентичність. У кожній речі – не просто тканина і форма, а певна тиша, внутрішній спокій, який відчуваєш, коли носиш «своє».

ВІДДІЛ ПРОДАЖУ

Цей колектив орієнтований на роботу з ринком, пошук нових партнерів і форматів співпраці. Очільниця команди Інна Заболотна системно аналізує ринкові коливання та формує управлінські рішення. Окремий фокус — аналіз дитячої аудиторії, щоб продукти Strateg залишалися актуальними та конкурентними. Важливою складовою роботи є участь у профільних виставках.

БУХГАЛТЕРІЯ

Робота бухгалтерії – це щоденна відповідальність за фінансову стабільність компанії. Фахівці відділу відповідають за виплати, звітність, планування кошторису та розрахунки з партнерами. Через них проходить уся фінансова система компанії. Завдяки зосередженій роботі ці процеси залишаються впорядкованими, а команда – впевненою в завтрашньому дні.

ЮРИДИЧНИЙ ВІДДІЛ

У юридичному відділі працюють люди, які допомагають упорядковувати робочі процеси. Вони готують і супроводжують договори, перевіряють документи та консультують команди у щоденній роботі. Завдяки цій підтримці співпраця з партнерами відбувається спокійно й передбачувано.

ВІДДІЛ ДИЗАЙНУ

У відділі дизайну люди працюють з ідеями на практиці. Команда обговорює концепції, створює макети, тексти й технічні рішення, багаторазово перевіряючи всі деталі. Дизайнери, копірайтери та технічні спеціалісти узгоджують кожен елемент перед запуском у виробництво. Саме ця щоденна командна робота формує вигляд продукту таким, яким його бачить покупець.

ВИРОБИ З ВАТИ

Вироби з вати створюються людьми вручну – від першої форми до фінальних деталей. Тут немає автоматизованих процесів: кожен елемент формується руками майстрів, крок за кроком. Художники, декоратори та скульптори працюють з матеріалом уважно, відчуючи форму й об'єм. Саме ручна праця та досвід людей надають виробам характеру й впізнаваного образу.

ГІПСОВИЙ НАПРЯМ

Гіпсові вироби потребують особливої точності на кожному етапі. Команда виготовляє форми, заливає гіпс, контролює сушіння та доводить вироби до готового стану. Робота з крихким матеріалом вимагає дисципліни й досвіду. Саме завдяки цій праці з'являються гіпсові розмальовки, набори для розкопок і зліпків, які стають частиною домашньої творчості.

ПОВІТРЯНИЙ ПЛАСТИЛІН

За виробництвом повітряного пластиліну стоїть команда фахівців, які добре знають матеріал і процес. Вони працюють із рецептурами, кольорами та властивостями продукту, розуміючи, як навіть дрібні зміни впливають на результат. Завдяки досвіду й уважності кожна партія зберігає стабільну якість і залишається безпечною та зручною для дитячої творчості.

ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ

З готовою продукцією працює команда, яка тримає в руках фінальний результат спільної праці. Їхня робота вимагає зосередженості, чіткості й відповідальності, адже від цього залежить своєчасне відвантаження. Щодня вони формують замовлення та готують їх до відправки. Саме завдяки цим людям продукція доходить до крамниць в Україні та виходить на міжнародні ринки.

НАПРЯМ ПАКУВАННЯ

Саме тут робота багатьох людей поєднується в один завершений продукт. Пакувальники вручну формують кожну коробку, перевіряючи комплектацію та порядок елементів. Навіть за високого темпу вони зберігають зосередженість і точність. Ця щоденна уважна праця гарантує, що гра дійде до споживача в тому вигляді, в якому її задумувала команда.

УКРАЇНЬСЬКА КРАФТОВА МАНУФАКТУРА

Виробництво не обмежується лише одягом. «Syvak» розвиває авторську лінійку прикрас з вати ручної роботи – унікальну колекцію, у якій оживає старовинне українське ремесло. Кожна фігурка створюється майстрами вручну – з увагою до деталей, натхненням і теплом людських рук.

Прикраси з вати «Syvak» – це не серійне виробництво, а майстерна робота, що поєднує традиції та сучасну естетику. У кожному виробі відчувається характер і душа автора. Такі прикраси стають частиною святкових колекцій і повертають нас у часи, коли новорічні прикраси берегли десятиліттями, передаючи з покоління в покоління.

“ «МИ СТВОРЮЄМО НЕ ПРОСТО ПРИКРАСИ, А СИМВОЛИ РАДОСТІ Й СПОГАДІВ ПРО ДИТИНСТВО».

– Ми створюємо не просто прикраси, а символи радості й спогадів про дитинство», – зазначають у творчій майстерні «Syvak».

Крафтова лінійка стала природним продовженням філософії бренду: зберігати українську ідентичність через речі, зроблені з душою, і водночас втілювати її у нових формах у сучасному світі.

Зберігаючи виробничу дисципліну, компанія паралельно розвиває нові напрями, де творчість і психологічна глибина стають продовженням спільної філософії бренду.

З сином Миколою

НАСТУПНІСТЬ ТА КУЛЬТУРА РОЗВИТКУ

В основі управлінської діяльності Олександра Сивака лежить синергія досвіду та сучасного підходу. Цей принцип довів свою ефективність в історії успіху Strateg та «Syvak».

Сьогодні його продовжує нове покоління. Микола Сивак, старший син Олександра В'ячеславовича, долучився до стратегічного розвитку компанії й привніс в управління сучасне бачення: зрілість мислення, моральну відповідальність і фокус на внутрішній стійкості.

Це не просто передача досвіду, а співпраця двох шкіл мислення – традиційної та новаторської. Сила традиції поєднується з прагненням до оновлення, а вимогливість – із людяністю. Саме така культура формує характер виробництва і стає частиною ДНК бренду «Syvak».

STRATEG&PSYCHOLOGY – НОВИЙ НАПРЯМ ДЛЯ СУЧАСНОГО СВІТУ

Напрямок Strateg&Psychology з'явився завдяки ініціативі Миколи Сивака, який розпочав і підтримує його подальший розвиток.

Продукти проєкту створюються за участі практикуючих психологів і дизайн-команди, де над основними візуальними рішеннями працює дизайнер Анастасія Макарова. Їх відзначають за простоту у застосуванні та глибину впливу. Завдяки поєднанню наукового підходу й естетики Strateg&Psychology стає містком між творчістю та наукою, між самопізнанням і практичними змінами у житті.

– Проєкт спрямований на допомогу людям у подоланні внутрішніх бар'єрів і пошуку гармонії в житті, – розповідає Микола. – Наші методики дають змогу кожному відкрити нові шляхи до самопізнання, особистісного зростання та емоційного зцілення. Особливу увагу в проєкті приділено сугестивно-проєктивній

арттерапії, яка допомагає знизити рівень стресу, сприяє розвитку креативності та формує відчуття контролю над життям навіть у складні моменти.

Цей напрямок відповідає сучасному запиту суспільства: підтримувати людей не лише через продукт, а й через робо-

ту з емоційним станом. Тут створюються інструменти, що сприяють глибшому самоусвідомленню, відновленню ресурсу та розвитку стійкості до стресу.

У фокусі – трансформаційні ігри, карткові практики та методики самопізнання, орієнтовані на розширення мислення й розвиток навичок саморегуляції. Серед них – картки вдячності, що підтримують емоційну чутливість, а також картки медитацій і щоденних технік, які допомагають формувати здорові звички та баланс у повсякденності.

Микола Сивак –
керівник проекту
Strateg&Psychology

“ПРОЄКТ СПРЯМОВАНИЙ НА ДОПОМОГУ
ЛЮДЯМ У ПОДОЛАННІ ВНУТРІШНІХ БАР’ЄРІВ
І ПОШУКУ ГАРМОНІЇ В ЖИТТІ».

Тут створюються арттерапевтичні картини, мандали й психологічні ігри, побудовані на сугестивно-проективній методиці: роботі з образами, підсвідомими реакціями та внутрішнім сприйняттям. Це ніжний, людяний і науково-психологічний підхід до зміцнення внутрішньої стійкості.

Strateg&Psychology продовжує ту саму традицію, що й «Syvak»: «Почни з себе, працюй чесно, зміцнюй внутрішню опору – і зовнішній світ відгукнеться».

З молодшим
сином Платоном

МЕЦЕНАТСТВО – ВНУТРІШНЯ ПОТРЕБА І СПРОМОЖНІСТЬ

За підсумками рейтингу «Народне визнання – Одесит року 2022» Олександр Сивак став лауреатом у традиційній престижній номінації «Меценат року».

Благодійність давно стала доброю ознакою діяльності очолюваних ним підприємств. Компанія навіть встановила два національних рекорди, у 2019 та 2020 роках, двічі подарувавши дітям по понад сто тисяч настільних ігор та наборів для творчості. І, звісно, з початком повномасштабної ворожої агресії

ТД «Стратег» постійно робить подарунки дітям, які постраждали від воєнних дій, дітям військових, вихованцям дитячих будинків...

Ось і в переддень цьогорічного Різдва Олександр Сивак взяв партнерську участь у благодійній акції, яку організувала депутатка Одеської облради, голова Одеської обласної Ради миру Таміла Афанасьєва. На святкову виставу до Одеської опери було запрошено дві тисячі дітей.

ВЕКТОР МАЙБУТНЬОГО

Бренд «Syvak» уже заявив про себе та здобув довіру аудиторії. Попереду – розширення колекцій: family look-лінійки, худі, костюми, базовий трикотаж і аксесуари.

Український ринок стає зрілішим і вимогливішим. Це позитивна тенденція: тут дедалі більше цінують автентичність, відповідальність і якість. Саме такі бренди формують майбутню економіку та культурний простір.

«Syvak» – яскравий приклад того, як виробнича необхідність може перерости в амбітний бізнес-проект із власною філософією та цінностями. Від скромного швейного цеху для виготовлення компонентів настільних ігор – до модного бренду з унікальним стилем.

– *Мода – це не лише про одяг, це про цінності та самовираження, – зазначають розробники бренду. – Ми раді бути частиною процесу, який допомагає українцям виражати свою ідентичність через стильний і якісний одяг.*

Для команди це не лише бізнес, а спосіб залишити слід у культурі. Створюючи нові речі, бренд прагне показати, що український продукт може бути етичним, естетичним і технологічним одночасно. Це своєрідна декларація зрілості локального виробництва, яке більше не потребує зовнішніх орієнтирів.

В умовах зростання інтересу до української культури та посилення національної самоідентифікації «Syvak» має всі шанси стати важливим культурним феноменом, що сприятиме популяризації української етніки серед молоді та формуванню сучасного образу України у світі. **□**

📍 м. Одеса, вул. Желябова, 4
☎ +38 095 3801173
✉ Office@strateg.ua

ДРУЖНІ ЗВ'ЯЗКИ

Влада Галіна
Фото: Олег Владимірський

ГОЛОВНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО ТУРЕЧЧИНИ

УРОЧИСТО
ВІДСВЯТКУВАЛИ
В ОДЕСІ

З промовою виступає пан Мухітін Челік

ЩОРОКУ 29 ЖОВТНЯ
ТУРЕЦЬКИЙ НАРОД
СВЯТКУЄ ГОЛОВНЕ
НАЦІОНАЛЬНЕ
СВЯТО – ДЕНЬ
РЕСПУБЛІКИ. З
НАГОДИ 102-ї
РІЧНИЦІ ІСТОРИЧНОЇ
ПОДІЇ ГЕНЕРАЛЬНЕ
КОНСУЛЬСТВО
ТУРЕЧЧИНИ В
ОДЕСІ ПРОВЕЛО
УРОЧИСТИЙ
ПРИЙОМ У «PREMIER
HOTEL ODESA».

Сергій Лисак

Ігор Коваль

Генерального консула
вітають президент
Південноукраїнського Медіа
Холдингу Петро Галчанський
і журналіст Даниїл Аполлонов

Генерального консула вітає Олег Радковський

Петро Сухомейло і Мухітін Челік

Олег Суслов знайомить зі свіжим номером «Вечірньої Одеси»

Вітання Олени Хіль, ректорки ОНМА ім. А.В. Нежданової

Серед гостей – художній керівник Національного одеського філармонійного оркестру Хобарт Ерл

Ще одне вітання журналістів: Олександр Козир і Тетяна Черевата

Саме в цей день 102 роки тому, 29 жовтня 1923 року, Великі національні збори в Ангорі (нині Анкара) проголосили колишню Османську імперію республікою, першим президентом якої став лідер турецького націоналістичного

руху генерал Мустафа Ататюрк Кемаль. Отож, боротьба турецької нації за незалежність та свободу увінчалась успіхом.

На урочистості з цього приводу було запрошено чимало поважних гостей, се-

ред яких – керівники та представники органів державної влади і місцевого самоврядування, дипломатичного корпусу, громадських організацій, бізнесмени, релігійні та культурні діячі, освітяни та науковці, журналісти... Великим було і

Співає Наталі Деніз

Депутатка Одеської облради, директорка КУ «Одеса 5Т» Таміла Афанасьєва, Почесний консул Німеччини в Одесі Олександр Кифак і Оксана Чернова (Одеська міськрада)

Ірина Бірюкова (ОННБ), Олена Редько (Музкомедія), Галина Владимирська («Фаворит удачі») і Дора Дукова («Вечірня Одеса»)

представництво громадян Туреччини, які нині живуть і працюють на Одещині.

Після виконання Державного Гімну Туреччини та України було зачитано привітання з нагоди святкової дати Президента Туреччини Реджепа Тайіпа Ердогана. Далі з вітальною промовою до присутніх звернувся Генеральний консул Республіки Туреччина в Одесі Мухіттин Челік.

У свою чергу гості вітали Генерального консула, його колег і народ Туреччини з важливою датою державотворення. З вітальним словом виступили начальник Одеської міської військової адміністрації Сергій Лисак, В. о. міського голови Ігор Коваль, представник Міністерства закордонних справ України в Одесі Петро Сухомейло, було також зачитане вітальне звернення голови Одеської обласної державної адміністрації Олега Кіпера. Пам'ятний адрес від Одеської обласної ради вручив перший заступник голови облради Олег Радковський.

– У час, коли Україна веде запеклу боротьбу за свою свободу, незалежність і територіальну цілісність, ми особливо цінуємо позицію та підтримку наших партнерів, – підкреслив Сергій Лисак. – Туреччина – один з них.

Очільник Одеської МВА також зазначив, що справжнє партнерство ґрунтується не лише на спільних інтересах, а й на спільних цінностях. У цьому контексті важливу роль відіграє міжкультурний діалог, зокрема запланований на наступний рік Тиждень культури Туреччини в Одесі.

– Свобода, гідність і добросусідство – це те, що нас об'єднує, – наголосив Ігор Коваль.

Усі виступаючі наголошували на важливості дружби та співпраці між нашими народами. Одесити висловлювали вдячність Туреччині за всебічну підтримку України та Одещини, що особливо важливо у час повномасштабної війни. Нагадали також, що Одеса і Стамбул – міста-побратими, пов'язані міцними дружніми стосунками, економічними та культурними зв'язками.

Після офіційної частини на гостей чекало не лише щедre частування, а й концерт відомої української співачки гагаузького походження Наталі Деніз, яка народилася в селі Котловина Ренійського району. Вона ж чудово виконала турецькою та українською мовами Державні Гімни Туреччини і України на початку урочистостей.

У рамках святкування 102-ї річниці Турецької Республіки у холі готелю була презентована виставка українського художника, провідного майстра станкової графіки Ігоря Чеботова. В експозиції були представлені роботи, створені ним під час пленеру в турецькому місті Бодрум. 🇹🇷

СЕРГІЙ ЛИСАК:

«У НАС НЕМАЄ РОЗПОДІЛУ ПОВНОВАЖЕНЬ, Є СПІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕД МІСТЯНАМИ»

НАШЕ МІСТО ВПЕРШЕ СТИКАЄТЬСЯ З СИТУАЦІЄЮ, КОЛИ НИМ УПРАВЛЯЮТЬ ОДНОЧАСНО ОРГАН ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ – ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ І ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ. ЯК РОЗПОДІЛЯЮТЬСЯ ПОВНОВАЖЕННЯ, ЧІЄ РІШЕННЯ ГОЛОВНЕ? – З ЦЬОГО ПИТАННЯ ПОЧАЛОСЬ ІНТЕРВ'Ю НАЧАЛЬНИКА ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ СЕРГІЯ ЛИСАКА ТА ВИКОНУЮЧОГО ОБОВ'ЯЗКИ ОДЕСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ ІГОРА КОВАЛЯ.

«СТАНЕМО ПОЗИТИВНИМ ПРИКЛАДОМ»

– У першу чергу, важлива взаємоповага, – зазначив Сергій Лисак. – А якщо є повага, то є спільна мова. Міська військова адміністрація – це не обмеження повноважень міської ради, це її доповнення в плані обороноздатності. Я вважаю, що кожний депутат міської ради повинен залишатися суб'єктом, мати ті ж самі повноваження, які в нього були. Але ми відразу визначились, як будемо працювати – винятково з підтримкою один одного, починаючи з прийняття бюджету міста на наступний рік.

Щодо розподілу повноважень – вважаю, у нас його немає, бо у нас є спільна відповідальність перед містянами. Це про обороноздатність, забезпечення тилу, збереження стабільного енерго- і водопостачання тощо. Це комплексна робота, яку станом на сьогодні виконуємо в тандемі. І це, напевно, перший в країні позитивний приклад – як повинні працювати орган державної влади з органом місцевого самоврядування.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ПРЕЦЕДЕНТ В МІСТІ ПРОКОМЕНТУВАВ ІГОР КОВАЛЬ:

– Введення і робота паралельно військової адміністрації і умовно цивільної – це не про розподіл, а про посилення української влади в Одесі. Дуже велике значення має те, що Сергій Петрович представляє саме військову частину адміністрації – у нього є продуктивні стосунки з військовими, і це полегшує нам роботу. Я сподіваюсь, що за два-три місяці містяни зможуть оцінити військову безпекову складову, яка стане набагато кращою. Не про все можна говорити публічно, але я знаю, що певні кроки начальник військової адміністрації вже робить.

– А як щодо взаємин з депутатським корпусом? – просимо уточнити.

– Ми першими розробили сумісний регламент роботи і підписали його, – додає Ігор Коваль. – Він стосується певної координації роботи. Відповідно до закону, військова адміністрація може самостійно видавати до 90% рішень, але ми домовились: депутати, як і раніше, беруть участь у підготовці рішень, узгоджують їх і направляють для затвердження у військову адміністрацію. Ми з Сергієм Лисаком провели зустріч з усіма фракціями, роз'яснили наші позиції. Я бачу – всі фракції налаштовані на конструктивну роботу. Це не означає автоматичного голосування та одностайного прийняття рішень, але є важливі та принципові моменти – прийняття бюджету-2026, наприклад. Нагадаю, бюд-

“ «ПІД ЧАС ПЕРШОЇ Ж ЗУСТРІЧІ Я ЗАЗНАЧИВ, ЩО В ЦЕЙ СКЛАДНИЙ ПЕРІОД НАМ ПОТРІБНІ НЕОРДИНАРНІ РІШЕННЯ, ЯКІ ПРИВЕДУТЬ ДО УСПІХУ. ЛЮДИ, ЯКІ НЕ СПРАВЛЯЮТЬСЯ З ТЕМПОМ РОБОТИ, МАЮТЬ ПРОБЛЕМИ З ПРИЙНЯТТЯМ НА СЕБЕ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, ЗАЛИШАЮТЬ КОМАНДУ. ПЕРЕВАЖНА БІЛЬШІСТЬ ПРАЦЮЄ В СТАЛОМУ РЕЖИМІ, ДЯКУЮ ЇМ ЗА ЦЕ».

жет міста наразі понад 12,5 млрд. грн., у 2024 році ми більше 1,5 млрд. грн. передали на потреби ЗСУ. Маємо, з одного боку, підтримувати військових, територіальну оборону, з іншого – піклуватись про життєдіяльність міста, адже військові і одесити мають бути впевнені, що члени їх сімей та рідні живуть, навчаються, лікуються. Вирішувати будемо на сесії в грудні.

ВИЙТИ ІЗ ЗОНИ КОМФОРТУ

Запитали ми начальника військової адміністрації про кадрову політику: чутками земля повниться, є вже рішення про звільнення деяких керівників.

Сергій Лисак відповів коротко:

– Під час першої ж зустрічі я зазначив, що в цей складний період нам потрібні неординарні рішення, які приведуть до успіху. Люди, які не справляються з темпом роботи, мають проблеми з прийняттям на себе відповідальності, залишають команду. Переважна більшість працює в сталому режимі, дякую їм за це. Професіоналізм – понад усе.

Розумієте, коли людина довгий час перебуває на одній посаді, вона психологічно деформується, бо перебуває у «теплій ванні». Розвиток відбувається, коли людина виходить із зони комфорту. Ми всі зараз вийшли із зони комфорту – працівники

військової адміністрації, міської ради, виконкому. У виграші від цього мають бути одесити.

ПІД ОСОБИСТИМ КОНТРОЛЕМ

– Є повідомлення про створення робочої групи «Прозорість та підзвітність». Хто до неї входить і які завдання групи?

– Так, група створена і на цьому тижні відбудеться перша нарада, – розповів Сергій Лисак. – До неї входять члени виконавчого комітету, співробітники правоохоронних органів, громадських організацій. Завдання – зменшити витрати бюджетних коштів, контролюючи закупівлі, цінову політику. Група працюватиме під моїм особистим контролем і контролем моїх заступників.

– Чи будуть результати роботи групи прозорими для суспільства?

– Так.

ПРО ІСТОРИЧНИЙ ЦЕНТР, БУДИНКИ-ПАМ'ЯТКИ ТА ПАМ'ЯТНИКИ

– Наразі відбулися дві зустрічі, на яких обговорювали проблеми міста – з віцепрем'єр-міністром з відновлення – міністром розвитку громад і територій України Олексієм Кулебою і заступником міністра культури та стратегічних комунікацій Іваном Вербицьким. Чого вдалося досягти для Одеси?

– В Одесі багато проблемних питань, але ми бачимо, що за останні часи до нас вперше приїхав заступник міністра для обговорення цих питань, – сказав Сергій Лисак. – Ми все обговорили і тепер очікуємо, що на засіданні Кабінету Міністрів будуть прийняті відповідні рішення. Про що йшлося. Про відновлення житла, що постраждало внаслідок обстрілів. В Одесі вже 1300 родин отримали виплати або сертифікати в межах програми «Відновлення». Тепер важливо, щоб компенсації почали надходити і людям, чії оселі розташовані у будівлях – пам'ятках архітектури. Так не може бути, щоб програма «Відновлення» працювала всюди, крім центру нашого міста. Це питання перебуває під особистим контролем віцепрем'єра.

Також підняли питання утримання об'єктів у межах історичного центру Одеси, зокрема процедур погодження і проведення робіт у зоні ЮНЕСКО. Ми розуміємо, що центр нашого міста знаходиться в охоронній зоні ЮНЕСКО, але сьогодні без дозволу з Парижа неможливо навіть ремонтні роботи провести. Наприкінці листопада має відбутися зустріч з представниками офісу ЮНЕСКО, обговорюватимемо і можливість приймати певні рішення самостійно.

– В зоні ЮНЕСКО розташовані і пам'ятники, довкола долі яких йдуть неабиякі суспільні баталії. Пам'ятник Пушкіну, зокрема...

– Це перші питання, які мені поставили в Одесі, – зауважив Сергій Лисак. – Відразу скажу: я підтримую всі рішення обласної військової адміністрації з цього приводу. Моя особиста точка зору – треба виконувати норми законодавства, тому ми вилучили з публічного простору пам'ятник Пушкіну. Але центр міста – в зоні ЮНЕСКО, тому на зустрічі з партнерами обговоримо і це питання.

Запитали ми про інфраструктурні проекти, обрані для реалізації, – про це повідомляла міська військова адміністрація. Сергій Лисак підтвердив: визначились, є розуміння, що в умовах повномасштабного вторгнення реалізувати їх повністю напевно не вдасться, але частково, за підтримки держави, можливо. Проекти подані в систему DREAM (це державна цифрова екосистема для прозорого та підзвітнього управління публічними інвестиціями, що була створена для забезпечення єдиного циф-

рового шляху для всіх проектів відновлення в Україні – **Ред.**), і коли будуть відповідні рішення – їх назвуть.

ПОДАРОВАНІ АВТОБУСИ, СУБОТНИКИ І ЗИМА

– Передані Одесі нашими містами-партнерами Регенсбургом і Стамбулом гуманітарні автобуси не будуть стояти в гаражі, – сказав начальник Одеської військової адміністрації. – На виконкомі прийняте відповідне рішення. 20 автобусів передані на баланс комунальної установи «Автотранспортне господарство Одеського міськвиконкому», а департамент транспорту разом з департаментом соціальної політики розробляють маршрути і графіки руху.

– Як ви пам'ятаєте, Верховна Рада у другому читанні ухвалила урядовий законопроект щодо гуманітарних автобусів. Наразі Кабмін розробляє порядок використання цих автобусів, – пояснює Ігор Коваль. – Тому вирішили, що це будуть соціальні автобуси, безкоштовні для пасажирів, і випускаємо їх не на діючі, а на окремі маршрути. Найближчим часом повідомимо, на які саме. Заробітну плату водіям, експлуатаційні витрати бере на себе бюджет міста.

– Щотижневі суботники дехто сприйняв як привіт з далекого минулого...

– Кожен може думати, що хоче, – відреагував Сергій Лисак. – Я досить довго не був у місті, в очі кинулося – багато бруду. Ми ж туристичне місто, Одесу відвідує багато людей, незважаючи на бойові дії. Взагалі-то ці суботники – не лише про прибирання, а й про ставлення нас самих до рідного міста.

На запитання, чи готове місто до зими, Сергій Лисак відповів:

– Що стосується технологічних процесів – впевнено кажу: так! Але ворог підступний...

«УСІ БОЯТЬСЯ, АЛЕ ТИМ ЧАСОМ МАЄМО ДІЯТИ»

– Іду вранці на роботу, аж тут – повітряна тривога, – Сергій Лисак згадує, яке найбільш незвичайне запитання йому вже встигли поставити в Одесі. – Хлопчик з мамою назустріч. «Ви не боїтеся?» – запитав він мене. Відповів: «Усі бояться, але тим часом маємо діяти».

Сергія Лисака сприймають в місті як людину нову, хоч він і повідомив, що одесит за народженням. Цікавляться і біографією, і минулою діяльністю, і планами. Ось що про себе розповів керівник Одеської міської військової адміністрації:

– Народився і виріс в Одесі, на Черьомушках, вчився у школі № 25, повз видавництво «Чорномор'я» ходив у спортивну залу. Потім курсантські роки, переїзд в інше місто, повернення до рідної домівки, тут живуть батьки. Одеса – моє улюблене місто, зі своїми особливостями. Не був тут з 2014 року. Враження – війна відбивається на кожному, люди втомлені, тим не менш вірять у краще, і хочеться, щоб ця віра справдилася.

– Минуло два місяці від призначення. Що нині відчуваєте?

– Одну суцільну велику відповідальність.

– Ми спостерігаємо за вашими дописами у соцмережах і звернули увагу на те, як багато запитань ставлять люди, як вони намагаються розповісти про проблеми. Відчувається, що є потреба у зворотньому зв'язку. Тому хочемо започаткувати проєкт з умовною назвою «Постав запитання владі». Візьмете участь?

– Домовились! **CT**

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ МЕДІА ХОЛДИНГ

РЕЙТИНГ

**ХТО
наближає
ПЕРЕМОГУ:**

100

**ВПЛИВОВИХ
ОДЕСИТІВ**

Підсумки рейтингу за результатами діяльності у 2025 році підведено 1 жовтня

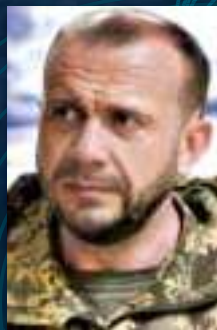
1

КІПЕР Олег

Голова Одеської обласної державної адміністрації, начальник Одеської обласної військової адміністрації.

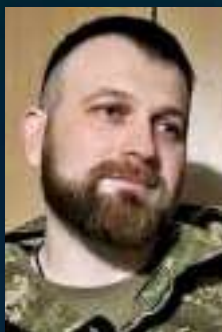
6

ПЕТРІВ Юрій

Начальник Південного регіонального управління Держприкордонслужби України, бригадний генерал.

2

СИДОРЕНКО Михайло

Командувач військ Оперативного командування «Південь», бригадний генерал.

7

ТАРАСОВ Андрій

Начальник штабу, перший заступник командувача Військово-Морських Сил України, віцеадмірал.

3

НЕЇЖПАПА Олексій

Командувач Військово-Морських Сил ЗСУ, віцеадмірал.

8

ПІДЛУБНИЙ Олег

Командувач Південного територіального управління Національної гвардії України, генерал-майор.

4

КАРПЕНКО Дмитро

Командувач повітряного командування «Південь», генерал-майор.

9

КАРПЕНКО Володимир

Командувач логістики ВМС ЗС України, бригадний генерал.

5

ДЕЛЯТИЦЬКИЙ Дмитро

Командир Корпусу морської піхоти ВМС ЗС України, генерал-майор.

10

ТРУХАНОВ Геннадій

Міський голова міста Одеси.

11

**ДОРОВСЬКИЙ
Віктор**

Голова Служби безпеки
України в Одеській
області.

16

**ХАРЛОВ
Олександр**

Перший заступник
голови (начальника)
Одеської обласної
державної (військової)
адміністрації.

12

**СВАТОК
Андрій**

Керівник Одеської
обласної прокуратури.

17

**КОСТУР
Олег**

Начальник
регіонального
управління Морської
охорони Адміністрації
Державної прикордонної
служби України, контр-
адмірал.

13

**ЖУК
Іван**

Начальник ГУНП в
Одеській області,
генерал поліції.

18

**ГУРСЬКИЙ
Юрій**

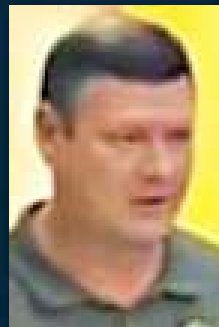
Начальник Головного
управління ДПС в
Одеській області.

14

**ПЛАТОНОВ
Денис**

Начальник ГУ ДСНС
в Одеській області,
генерал-майор служби
цивільного захисту.

19

**ДЯТЛОВСЬКИЙ
Володимир**

Начальник Управління
Держспецзв'язку в
Одеській області.

15

**БРОВДІ
Роберт**

(позивний «Мадяр»)

Командир Сил
безпілотних систем ЗСУ,
полковник.

20

**ШАЛИГАЙЛО
Антон**

Заступник голови
(начальника)
Одеської обласної
державної (військової)
адміністрації.

21

**ХИМЧЕНКО
Олексій**

Заступник голови
(начальника)
Одеської обласної
державної (військової)
адміністрації.

26

**БАРВІНЕНКО
Віталій**

Голова Одеської
районної ради.

22

**ФІГЕЛЬ
Андрій**

Заступник голови
(начальника)
Одеської обласної
державної (військової)
адміністрації.

27

**ТКАЧ
Костянтин**

Бізнесмен, засновник
компанії «Герц».

23

**ФІЛАТОВ
Олександр**

Перший заступник
Одеського міського
голови з питань
діяльності виконавчих
органів ради.

28

**ГОНЧАРЕНКО
Олексій**

Депутат Верховної Ради
України.

24

**ВУГЕЛЬМАН
Павло**

Заступник міського
голови м. Одеси.

29

**УРБАНСЬКИЙ
Анатолій**

Депутат Верховної Ради
України.

25

**ПОЗДНЯКОВА
Анна**

Заступник міського
голови м. Одеси.

30

**ЛЕОНОВ
Олексій**

Депутат
Верховної Ради України.

31

**ДЕУЛІН
Володимир**

Голова Одеського територіального управління Національного антикорупційного бюро України.

36

**ХАЧАТРЯН
Князь**

Депутат Одеської обласної ради.

32

**РАДКОВСЬКИЙ
Олег**

Перший заступник голови Одеської обласної ради, голова Одеської обласної партійної організації ВО «Батьківщина».

37

**ФЕДКАЛОВ
Микола**

Начальник Одеського районного управління ГУ ДСНС України в Одеській області, полковник служби цивільного захисту.

33

**ГРИНЧАК
Олександр**

Начальник Одеської районної державної (військової) адміністрації

38

**ГРИГОР'ЄВ
Дмитро**

Генеральний директор ДТЕК «Одеські електромережі».

34

**КОЗЛЕНКО
Олександр**

Директор Територіального управління Державного бюро розслідувань.

39

**КІВАЛОВ
Сергій**

Президент Національного університету «Одеська юридична академія» та Міжнародного гуманітарного університету.

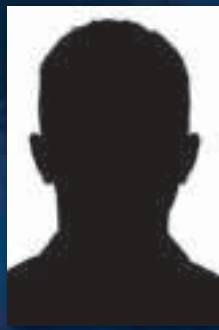
35

**ЗІНЧЕНКО
Марина**

Директорка Департаменту фінансів Одеської ОДВА, депутатка Одеської облради.

40

**МУНТЯН
Сергій**

Керівник територіального управління Бюро економічної безпеки в Одеській області.

41

**КАУФМАН
Борис**

Український бізнесмен,
власник групи Vertex
United.

46

**БОГАЦЬКА
Наталія**

Голова Південно-
західного апеляційного
господарського суду.

42

**ВОЛЬФ
Авраам**

Головний раввін Одеси
та півдня України.

47

**ДЯБЛО
Сергій**

Підприємець,
засновник компанії
«Отрада Девелопмент».

43

**КУТАТЕЛАДЗЕ
Олег**

Співзасновник та один
з акціонерів групи
компаній «ТІС», депутат
Одеської обласної ради.

48

**ЛАВРИНЕНКО
Сергій**

Генеральний директор
ПАТ «Стальканат».

44

**МЯКИШЕВ
Роман**

В.о. директора
Регіональної філії
«Одеська залізниця» ПАТ
«Укрзалізниця».

49

**СТРЕЛЬЦОВ
Євген**

Доктор юридичних наук, доктор
теології, член-кореспондент
НАПУ, член Комісії з питань
правової реформи при
Президентіві України; член
Науково-Консультативної Ради
при Голові ВР України; член
Президії та вчений секретар
Південного регіонального
центру Національної академії
правових наук України.

45

**СТАВНИЦЕР
Андрій**

Співзасновник
компаній «ТІС» та MV
Cargo, засновник
Всеукраїнського
центру з протезування,
реконструктивної
хірургії, реабілітації та
психологічної підтримки
постраждалих від
війни дорослих і дітей
Superhumans Center.

50

**АФАНАСЬЄВА
Таміла**

Депутатка Одеської
облради, голова
Одеської обласної Ради
миру, очільниця КУ
«Грантовий офіс
«Одеса 5Т».

51

**УНГУРЯН
Павло**

Керівник Руху молитовних сніданків в Україні, координатор Християнської платформи українсько-американського партнерства.

56

**ПОПОВА
Марія**

Представник Уповноваженого з прав людини Верховної Ради України в Одеській області.

52

**КОВАЛЬЧУК
Андрій**

Начальник Військової академії м. Одеси, генерал-майор ЗСУ.

57

**КРУК
Юрій**

Депутат Одеської обласної ради, голова постійної комісії з питань транспорту, дорожнього господарства, зв'язку та морегосподарського комплексу.

53

**ДАВИДЕНКО
В'ячеслав**

Ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, полковник поліції.

58

**АХМЕРОВ
Олександр**

Депутат Одеської обласної ради, голова фракції партії «Довіряй справам».

54

**ГРИНЕВЕЦЬКИЙ
Сергій**

Український політик та громадський діяч, депутат Одеської облради, депутат Верховної Ради кількох скликань, очолював Одеську облдержадміністрацію. Очолює Одеську обласну федерацію гандболу. Почесний громадянин Одеси та Одеської області.

59

**ЕТНАРОВИЧ
Олег**

Депутат Одеської міської ради, голова постійної комісії з питань освіти, спорту, культури і туризму.

55

**РОКУНЕЦЬ-
СОРОЧАН
Оксана**

Директорка департаменту охорони здоров'я Одеської обласної державної (військової) адміністрації.

60

**ЗГУРОВ
Ігор**

Голова наглядової ради ПАТ «МТБ Банк».

61

**КІВАН
Руслан**

Голова корпорації
KADORR GROUP.

66

**СИВАК
Олександр**

Засновник і керівник
компанії «Стратег»,
власник брендів
STRATEG і SYVAK.

62

**МОРОХОВСЬКИЙ
Вадим**

Депутат Одеської
міськради, голова
фракції «Слуга народу»,
голова правління
«VST bank».

67

**КРЮЧКОВ
Леонід**

Голова будівельної
компанії «Стікон».
Почесний громадянин
міста Одеса.

63

**ВАРБАНЕЦЬ
Ігор**

Президент Одеської
міської федерації боксу
України. Засновник
Групи компаній «ЗЕВС»,
керівник Громадського
формування з охорони
громадського порядку
спецпідрозділу «ЗЕВС».

68

**НОЖЕВНИКОВА
Катерина**

Засновниця і директорка
БФ «Корпорація
Монстрів». Почесна
громадянка Одеської
області.

64

**РОДІН
Юрій**

Співвласник і керівник
банку «Південний».

69

**СЕРДІЧЕНКО
Денис**

Президент Благодійного
фонду «Добрий
Самарянин», старший
єпископ Одеської
Народної Церкви.

65

**БУМБУРАС
Васіліс**

Генеральний директор
будівельної компанії
«Гефест».

70

**Архієпископ
АФАНАСІЙ**

(в миру Борис
Яворський)

Архієрей Православної
Церкви України (ПЦУ),
архієпископ Одеський і
Балтський.

71

**Ігуменя
СЕРАФИМА**

Настоятелька Одеського
Свято-Архангело-
Михайлівського
жіночого монастиря.

76

**АБАШЕВ
Родіон**

Голова Ізмаїльської
районної державної
адміністрації. Депутат
Одеської обласної ради.

72

**СОКОЛІК
Лариса**

Начальниця управління
з майнових відносин
Одеської обласної ради.

77

**ПРОКОПЕЧКО
Людмила**

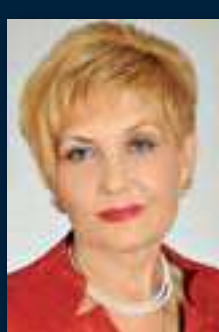
Голова Доброславської
територіальної громади
Одеського району
Одеської області.
Військовий волонтер
з 2014 року.

73

**ДІМЧОГЛО
Юрій**

Засновник ТОВ
«Поромний комплекс
Орлівка», керівник ГО
«Асоціація гагаузьких
товариств України»,
депутат Ізмаїльської
районної ради.

78

**ТКАЧЕНКО
Людмила**

Керівник Одеського
обласного Центру
підготовки до
нацспротиву та захисту
ветеранів, громадська
діячка.

74

**ГУЛЯЄВ
Василь**

Міський голова міста
Чорноморськ.

79

**ЛЕОНІДОВА
Лілія**

Депутатка Одеської
міської ради, голова
громадської організації
«Культура демократії».

75

**АБРАМЧЕНКО
Андрій**

Міський голова міста
Ізмаїл.

80

**ГРЕБЕННІКОВ
Єгор**

Підприємець, імпорт-інвестор, співвласник
компаній «ТІС –
Контейнерний Термінал»,
«ТІС – Вугілля» і «ТІС».

81

ПОЖИВАНОВ Михайло

Український політик, громадський діяч та меценат, нардеп чотирьох скликань. Голова ГО «Фонд муніципальних реформ «Магдебурзьке право». Доктор технічних наук, професор. Член Національних спілок художників та письменників України.

86

ТУРЧИН Микола

Директор КНП «Міська клінічна лікарня N11» Одеської міської ради, доктор медичних наук, професор, Заслужений лікар України.

82

ШКРАМКО Олег

Керівник Одеської регіональної дирекції UGB (Укргазбанк).

87

ГОЛОВАТЮК- ЮЗЕФПОЛЬСЬКА Ірина

Директорка Пологового будинку № 1 м. Одеси, кандидат медичних наук, Заслужений лікар України, депутатка Одеської міської ради.

83

ХВІТІЯ Нана

Засновниця і голова ГО «Ліга Справедливості та Закону», очільниця Грузинської діаспори на території м. Одеси та півдня України

88

ПАЛАГНЮК Костянтин

Засновник ТОВ «Артромед», кандидат медичних наук, завідувач відділення ортопедії та травматології.

84

МЕЛЬНИК Сергій

Директор ТОВ «Дайберг», депутат Таїровської селищної ради VIII скликання Одеського району Одеської області.

89

БРАТЧУК Сергій

Речник Української добровольчої армії, командир підрозділу «Одещина» УДА.

85

КАЛЬЧУК Роман

Начальник Військово-медичного клінічного центру Південного регіону, полковник медичної служби.

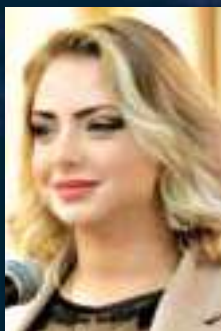
90

ЛІПУГА Іван

Директор департаменту культури, міжнародної співпраці та європейської інтеграції Одеської міської ради.

91

**ХІЛЬ
Олена**

Ректор Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової, кандидат мистецтвознавства, професор кафедри спеціального фортепіано, лауреат міжнародних конкурсів.

96

**ЦЕПКОЛЕНКО
Кармелла**

Композиторка, професорка ОНМА ім. А. В. Нежданової, арт-директорка Міжнародного фестивалю сучасного мистецтва «Два дні і дві ночі нової музики», заслужений діяч мистецтв України. Лауреатка Національної премії України імені Тараса Шевченка.

92

**БАБІЧ
Надія**

Генеральна директорка – художня керівниця Одеського національного академічного театру опери та балету, Заслужена працівниця культури України.

97

**ДІДЕНКО
Григорій**

Голова Одеської обласної ради.

93

**БРИТКОВ
Максим**

Заступник голови Білгород-Дністровської районної державної адміністрації.

98

**ТАНЦЮРА
Андрій**

Волонтер Військово-медичного клінічного центру Південного регіону.

94

**ГОРДІЄНКО
Олександр**

Президент федерації боксу Одеської області та Президент федерації змішаних єдиноборств MMA в Одеській області, Голова відокремленого підрозділу федерації військово-технологічного спорту України в Одеській області.

99

**КОРЧИНСЬКА
Олександра**

Волонтер з 2014 року, засновниця Благодійного Фонду «Милосердя Біляївщини», який залучає до допомоги військовим усі громади Одеського району.

95

**ЗІЦЕР
Галина**

Директорка Одеської обласної філармонії ім. Давида Ойстраха. Заслужена працівниця культури України.

100

**БАРСЬКИЙ
Борис**

Актор, директор театру «Маски», Народний артист України. Поет.

ФОРУМ З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ:

ЛЮДИНО- ЦЕНТРИЧНИЙ ВЕКТОР ОДЕЩИНИ

В ОДЕСІ 10 ГРУДНЯ У ГОТЕЛІ «ЛОНДОНСЬКА» ПРЕДСТАВНИЦТВО УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ

ЛЮДИНИ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ ПРОВЕЛО РЕГІОНАЛЬНИЙ ФОРУМ «ГРОМАДА ЯК ВІДПРАВНА ТОЧКА ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНИЙ ВЕКТОР ОДЕЩИНИ». ЗАХІД БУЛО ПРИУРОЧЕНО ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ПРАВ ЛЮДИНИ, ЯКИЙ ЩОРОКУ НАГОЛОШУЄ НА ЦІННОСТІ ГІДНОСТІ, СВОБОДИ ТА РІВНОСТІ КОЖНОЇ ЛЮДИНИ. НА ФОРУМІ МОВА ЙШЛА ПРО ПОСИЛЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ. ОСОБЛИВУ УВАГУ ПІД ЧАС ПАНЕЛЬНИХ ДИСКУСІЙ ПРИДІЛИЛИ ПИТАННЯМ ПІДТРИМКИ ВЕТЕРАНІВ І ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.

Виступає Марія Попова

Форум в Одесі об'єднав кілька сотень учасників – представників обласних органів влади і громад Одещини, міжнародних і українських громадських організацій, правозахисників, працівників соціальної сфери, військових, освітян, молодь. Адже права людини – це наша спільна відповідальність.

Такі ж форуми водночас відбувалися в інших обласних центрах та Києві. Усі вони, зокрема й одеське зібрання, розпочи-

Юні учасники проекту «Шкільний омбудсмен» отримали посвідчення

Галина Владимірська і Марія Попова

Подяку отримав регіональний координатор Уповноваженого Сергій Фісюков

Серед нагороджених – гендиректор Міської клінічної лікарні № 11 Микола Турчин

налися з вітальною промови Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця. Він наголосив, що українці сьогодні виборюють саме право на існування, і емоційно дослідив «феномен української стійкості», в основі якої – відповідальність кожного з нас: не лише військових і рятувальників, а й медиків, освітян, підприємців тощо.

Під час виступу пан Лубінець підкреслив, що Україна в межах мирного процесу та гуманітарного треку наполягає на поверненні всіх своїх громадян – військовополонених, цивільних заручників і депортованих дітей за принципом «всіх на всіх». За його словами, держава досі не має працюючого механізму, який би дозволив офіційно встановити реальну кількість українських дітей, примусово вивезених або депортованих до Росії. Міжнародні організації не отримують доступу до необхідної інформації, а російська сторона не надає жодних даних для перевірки та не дозволяє відслідковувати мережу так званих «таборів» для українських дітей. Таких установ на території РФ створено чимало, але їхня діяльність повністю прихована від зовнішнього контролю. На сьогодні до України з території РФ, а також тимчасово окупованої території України, повернуто 1902 дитини. «У нас також є такі випадки, коли ми повернули дітей, щодо яких були навіть відкриті кримінальні провадження на території російської федерації», – сказав омбудсмен.

Насамкінець Дмитро Лубінець підкреслив: попри те, що українці зазнали величезних втрат і збитків, попри виснаження суспільства, ми залишаємося незламними...

ДІЄВІСТЬ ПРАВОЗАХИСНОЇ РОБОТИ НА ОДЕЩИНІ

Далі слово взяла представник Уповноваженого з прав людини Верховної Ради України в Одеській області Марія Попова. Вона, зокрема, зазначила, що проведення форуму в День прав людини є символічним у час повномасштабної агресії Росії, коли порушення прав громадян відбуваються щоденно і в усіх сферах.

Під час форуму було сказано про головні результати та пріоритети у діяльності регіонального Офісу омбудсмена за 2025 рік. Його очільниця наголосила, що понад 300 моніторингів і десятки заходів упродовж 2025 року, які провели співробітники одеського представництва, свідчать про довіру людей і дієвість спільної правозахисної роботи.

Також з нагоди Дня прав людини Марія Попова вручила подяки активним громадським діячам, партнерам і представникам громад. Саму ж Марію Федорівну привітала Галина Владимірська як член оргкомітету рейтингу «Хто наближає Перемогу: 100 впливових одеситів» і вручила їй диплом лауреата.

Однією з ключових тем конференції стало обговорення актуального стану

дотримання прав людини на місцевому рівні. Також експерти окреслили найпоширеніші порушення та визначили проблеми, які потребують першочергової уваги. Серед них – доступ до адміністративних послуг, забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб, ветеранська політика, а також посилення безпеки цивільного населення.

ШКІЛЬНИЙ ОМБУДСМЕН

Окремо було представлено проект «Шкільний омбудсмен», спрямований на формування культури прав людини серед учнів та педагогів. Молодим людям, які були визначені на таку посаду, було урочисто вручено посвідчення. Звісно, обмежилися лише тими, хто живе і навчається в Одесі та населених пунктах, розташованих недалеко від неї. Інші юні омбудсмени посвідчення отримають у своїх районах.

Завдяки співпраці Офісу Уповноваженого з прав людини та департаменту освіти і науки Одеської обласної адміністрації в школах регіону вже працюють понад 200 шкільних омбудсменів із 41 громади, які допомагають захищати права учасників освітнього процесу та формувати безпечне, справедливе й інклюзивне середовище.

За словами завідувачки сектору позашкільної освіти, виховної роботи та молодіжної політики департаменту освіти і науки Одеської ОДА Лариси Дімової, така взаємодія дозволяє виробляти спільні рішення та створювати ефективні механізми захисту прав

учнівської молоді. «Ми сподіваємося, що реалізація цього проєкту дасть змогу створити в освітніх закладах атмосферу довіри та знизить конфліктність», – підкреслила вона.

ХТО ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ПРАВА ВЕТЕРАНІВ

У межах першої панельної дискусії «Від служби до мирного життя: громада як простір гідності та підтримки ветеранів» спікери обговорили питання реінтеграції, зайнятості та системної підтримки військових після повернення до цивільного життя. Серед учасників були представники місцевого самоврядування, ветеранських сервісів, громадських організацій та Одеської обласної служби зайнятості.

Селищний голова Доброслава Людмила Прокопечко поділилася досвідом підтримки військовослужбовців, ветеранів, людей з інвалідністю та родин загиблих у громаді, яку вона очолює. І наголосила, що це їхня власна громадянська потреба, а не лише державний обов'язок, тому вибудовують усе комплексно, ретельно і дуже зацікавлено. Пані Людмила розповіла про запуск у громаді першого в області ветеранського простору, підкреслила роль партнерства з міжнародними, громадськими та релігійними організаціями, завдяки яким розвиваються адаптивні види спорту, зростає участь ветеранів у житті громади. Зокрема, ветерани беруть безпосередню участь у розробці нового статуту громади, окремі положення якого мають забезпечувати їхню безпеку та передбачати роль у житті Доброслава і сіл громади.

Представниця громадського сектору Яна Тітаренко розповіла про специфічні потреби жінок-військовослужбовиць і ветеранок, підкресливши, що через те, що їх загалом менше, ніж ветеранів-чоловіків, політика держави і місцевих владних структур здебільшого орієнтована на чоловіків.

Вона наголосила, що повернення жінки з війни – це складний процес як для неї самої, так і для родини та громади, адже її досвід, роль і поведінкові установки суттєво змінюються. Пані Тітаренко підкреслила необхідність цільової підтримки для жінок у навчанні, перекваліфікації та зміцненні ветеранських жіночих спільнот, щоб забезпечити повноцінну інтеграцію та розвиток кожної з них після повернення з війни.

У свою чергу керівник обласного центру зайнятості Микита Коренєв виокремив три головні напрями роботи служби із ветеранами: працевлаштування, перенавчання та підтримка власної справи. Він нагадав, що служба пропонує реєстрацію

Панель «Захист прав внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Відновлення і включення: громади як середовище захисту та можливостей для ВПО»

Учасники панельної дискусії «Від служби до мирного життя: громада як простір гідності та підтримки ветеранів»

безробітних, виплату допомоги та доступ до близько 12 тисяч вакансій, а фахівці допомагають скласти сучасне резюме з урахуванням військового досвіду і підготуватися до співбесіди. За його словами, завдяки цим заходам вже 370 ветеранів отримали роботу, і за кожною цифрою стоїть окрема життєва історія.

Другий напрям – масштабні програми перекваліфікації: від навчання у власному центрі служби до популярних курсів на кшталт операторів БПЛА, основ радіоелектроніки, підприємництва й написання бізнес-планів. Окремо пан Коренєв відзначив застосування ваучерів на освіту до 30 тисяч гривень, якими вже скористалися 70 ветеранів.

Третій блок – урядовий проєкт «Власна справа», що дозволяє отримати до одного мільйона гривень на відкриття бізнесу за умови створення робочих місць. На Одещині вже зафіксовано 100 успішних проєктів, від кав'ярень і СТО до меблевих майстерень та квіткових господарств.

Спікери панельної дискусії наголосили, що громадські та державні установи стикаються з проблемою недостатньої комунікації та координації, відсутністю точних даних про тих, хто служить або повертається в цивільне життя. Також у громадах часто відсутня ветеранська спільнота і бракує фахівців, які могли б працювати з ветеранами на місцях. Серед головних перепон у роботі з ветеранами учасники форуму відзначили формальний підхід, байдужість, брак емпатії та низьку обізнаність про державні можливості підтримки.

ПРАВА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Друга панель – «Захист прав внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Відновлення і включення: громади як середовище захисту та можливостей для ВПО» – була присвячена інтеграції та підтримці внутрішньо переміщених осіб. Йшлося про важливість інтеграції ВПО у життя громад, рівний доступ до послуг та підтримку їхніх прав. Спікери наголосили на ролі громад у забезпеченні доступу до соціальних послуг, працевлаштуванні та безпеці.

До обговорення долучилися представники Одеської обласної адміністрації, громадських організацій, органів місцевого самоврядування та Національної поліції. Від Одеської ОДА участь у цій панельній дискусії форуму взяла директор Департаменту соціальної та сімейної політики Тетяна Дементьєва.

Голова Красносільської громади Марина Архирій розповіла, як громада працює з внутрішньо переміщеними особами: ухвалює місцеві програми підтримки, реалізує проєкти з психологічного та юридичного супроводу, забезпечує можливості для навчання і покращення умов проживання. Вона виокремила ключову проблему – байдужість і недостатню комунікацію як з боку органів місцевого самоврядування, так і серед самих ВПО, що призводить до втрати можливостей. Центральним викликом, за словами пані Марини, є потреба не в тимчасовому, а в постійному житловому фонді.

Завершився форум відкритим мікрофоном та узагальненням рекомендацій, що можуть стати основою для подальших рішень у сфері прав людини в громадах Одеської області.

При підготовці матеріалу частково використана публікація сайту Суспільне Одеса

ЄВГЕН СТРЕЛЬЦОВ – ВИДАТНИЙ ПРАВНИК СЕРЕД 50 НАЙВПЛИВОВІШИХ ОДЕСИТІВ

Диплом лауреата Євгену Стрельцову вручає член оргкомітету рейтингу Галина Владимирська

«У ПРАВОВІЙ НАУЦІ НЕМАЄ ВИСНАЖЕННЯ – Є ЛИШЕ СОЛОДКИЙ ПОШУК RATIO SCRIPTA (ПИСАНОГО РОЗУМУ)». САМЕ ЦЕЙ ВИСЛІВ СТАЄ КЛЮЧОВИМ ДЛЯ РОЗУМІННЯ ОСВІТЯНСЬКОЇ, НАУКОВОЇ ТА СУСПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСОРА Є. Л. СТРЕЛЬЦОВА. У 2025 РОЦІ, З НАГОДИ 34-ї РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ, СОЮЗ ЮРИСТІВ УКРАЇНИ ПРИСВОЇВ ЙОМУ ПОЧЕСНЕ ЗВАННЯ «ВИДАТНИЙ ЮРИСТ УКРАЇНИ» ІЗ ВРУЧЕННЯМ ПОЧЕСНОЇ ВІДЗНАКИ. ТАКОЖ У 2025 РОЦІ ЗГІДНО З РЕЙТИНГОМ ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКОГО МЕДІА ХОЛДИНГУ «ХТО НАБЛИЖАЄ ПЕРЕМОГУ: 100 ВПЛИВОВИХ ОДЕСИТІВ» ЄВГЕН ЛЬВОВИЧ БУВ ВКЛЮЧЕНИЙ ДО ПЕРЕЛІКУ 50 НАЙВПЛИВОВІШИХ ОДЕСИТІВ.

Є.Л. СТРЕЛЬЦОВ – доктор юридичних наук, доктор теології, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений діяч науки і техніки України, повний кавалер ордена «За заслуги». Уже понад 40 років він працює в системі вищої освіти України, має досвід організаційно-управлінської діяльності, зокрема, 20 років працював на проректорських посадах, понад 25 років – завідувач кафедр. Зараз – завідувач лабораторії «Інновації у сфері кримінальної юстиції» та професор кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія».

– Євгене Львовичу, ваш батько, Лев Михайлович, теж був видатним юристом, професором, завідувачем кафедрою в Одеському державному університеті. Певно, це допомогло вам зробити свій професійний вибір раз і назавжди ще в юнацькі роки?

– Так, звісно. Тато був для мене найкращим прикладом і у виборі професії, і в прагненні постійно удосконалюватися і зростати професійно. Незважаючи на те, що ми є представниками різних напрямів у правовій науці, саме його підхід до цієї діяльності є для мене, без перебільшення, зразком. Тож я закінчив юридичний факультет Одеського державного (нині – національного) університету імені І.І. Мечникова у 1973 році. Потім закінчив аспірантуру Харківського юридичного інституту і в 1981 році захистив кандидатську дисертацію «Кримінальна відповідальність за злочини у сфері послуг». Науковим керівником у мене був Герой України, академік НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України В.В. Сташис. Вчене звання доцента отримав у 1985 році. У 1989-1992 роках навчався в докторантурі Української юридичної академії (нині – НПУ імені Ярослава Мудрого) і у 1992-му захистив докторсь-

“

«МЕНІ ПРИЄМНО, ЩО ДО ТРЬОХ МОЇХ КНИГ ПЕРЕДМОВУ НАПИСАЛИ ЗАКОРДОННІ ПРОФЕСОРИ».

Церемонія нагородження Орденом святого великомученика Юрія Переможця у Свято-Михайлівському соборі (м. Київ)

ку дисертацію «Кримінальна відповідальність за злочини у підприємстві». І знову можу пишатися своїм науковим консультантом: це Герой України, академік НАН України та НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України В.Я. Тацій. Вчене звання професора я отримав у 1995 році. На цьому вирішив не зупинятися, мене цікавила ще одна наукова сфера, і я закінчив докторантуру Української богословської академії. В 2010 році захистив докторську дисертацію з отриманням Хреста доктора теології.

– Є чим пишатися! Розкажіть більш докладно про сферу ваших наукових інтересів.

– Вона досить широка. Напрями моїх наукових досліджень такі: теорія і філософія права; теологія; методологія; міжнародне та національне публічне право; міжнародне, іноземне і національне кримінальне право і кримінологія; соціологія права. Я автор понад 450 наукових робіт, присвячених загальним і галузевим проблемам права, в тому числі 32 монографій (сім особистих і двадцять п'ять – колективних) і 32 найменувань різної навчальної літератури – підручники, курси лекцій, навчальні посібники. Серед них, до речі, вісім видань фахового підручника з кримінального права, де я виступив відповідальним редактором та співавтором і який здобув професійне визнання та став лауреатом 5-го Всеукраїнського конкурсу на краще юридичне видання.

А вже цього року, до речі, моя монографія «Рациональний дискурс про кримінальне право» була визнана переможцем Всеукраїнського національного конкурсу наукових та навчальних видань з права, безпеки та євроінтеграції «Юридика» у номінації «Високоякісний аналіз складних проблем трансформації сучасного права».

Я є також керівником авторських колективів і співавтором багатьох науково-практичних коментарів до законодавства, в тому числі дев'яти видань науково-практичного коментаря до Кримінального кодексу України, трьох коментарів до законодавства про запобігання та протидію корупції, кримінального процесуального кодексу України, низки законів України. Закономірно, що я як член редколегії беру участь у підготовці і виданні фахових наукових журналів: трьох вітчизняних та одного зарубіжного.

– Те, що ваші наукові дослідження і здобутки отримали міжнародне визнання, добре відомо.

– І як учений я дуже радий цьому. Мені приємно, що до трьох моїх книг передмову написали закордонні професори. До великого курсу лекцій «Економічна злочинність в Україні», виданого у 1997 році в Одесі, – декан юридичного факультету, завкафедрою кримінального права та процесу університету м. Пассау (ФРН), доктор юридичних наук, професор Мартін Фінке. Співдиректор офісу Міжнародної кримінальної юстиції Іллінойського університету, доктор юридичних наук, професор Джес Мерхам із Чикаго (США) написав передмову до книги «Економічні злочини: внутрідержавні та міжнародні аспекти». Вона видана теж в Одесі, видавництвом «Астропринт», у 2000 році і була визнана лауреатом 3-го Всеукраїнського конкурсу на краще юридичне видання за «актуальність і якість дослідження».

Приємно, що мої дослідження у сфері теології теж не залишилися поза увагою зарубіжних колег. Можу пишатися тим, що у моїй книзі «Релігійні традиції в світській державі» передмова авторства декана богословського факультету Карлова університету (Прага), доктора богослов'я, професора Яна Лашека.

Можу додати, що моя книга «Господарські злочини» зберігається в бібліотеці Конгресу США, а за результатами останніх рейтингових опитувань я постійно вхожу до числа авторів із найкращими публікаціями у загальноукраїнських виданнях.

Я неодноразово запрошувався для читання лекцій в університети Федеративної Республіки Німеччини, Сполучених Штатів Америки, Канади, Угорщини та інших країн. Постійно беру участь у міжнародних та зарубіжних науково-дослідних проєктах. Маю публікації в зарубіжних наукових виданнях. Така діяльність дала можливість визнати мене Почесним професором Академії Гуспол у Чехії.

У 2003 році визнаний переможцем Міжнародного рейтингу досягнень і популярності, який проводився Інвестиційним форумом «Мир. Європа. Україна», і нагороджений орденом «За видатні досягнення» 1 ступеня.

– І це ж далеко не єдина ваша перемога на міжнародному рівні? Знаю, що ви неодноразово брали участь і перемагали у фахових наукових конкурсах. Цікаво, що це за професійні змагання і які ваші здобутки в них?

– Так, змагаються не лише спортсмени, як багато хто думає. Для фахівців з різних наукових галузей це також є значним сти-

“ «НАПРЯМИ МОЇХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТАКІ: ТЕОРІЯ І ФІЛОСОФІЯ ПРАВА; ТЕОЛОГІЯ; МЕТОДОЛОГІЯ; МІЖНАРОДНЕ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ, ІНОЗЕМНЕ І НАЦІОНАЛЬНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО І КРИМІНОЛОГІЯ; СОЦІОЛОГІЯ ПРАВА».

мулом в особистому зростанні. Я переможець трьох найбільш престижних міжнародних наукових конкурсів: Фулбрайтського конкурсу США (1998-1999), Німецького офісу академічних обмінів (DAAD) у 2001 р. і Німецького наукового товариства імені Макса Планка (2009, 2013, 2017). У 2024 році, вже в умовах дії воєнного стану, мій проєкт здобув перемогу в конкурсі, внаслідок чого я отримав грант Німецької служби академічних обмінів (DAAD) та здійснив шестимісячне наукове дослідження в Інституті східноєвропейського права (IOR) Регенсбурзького наукового центру Східної та Південно-Східної Європи (WiOS) у Федеративній Республіці Німеччина.

– Попри таку широку міжнародну діяльність ви, насамперед, є українським науковцем. І ваша наукова діяльність уже не один рік тісно пов'язана з Національною академією правових наук України.

– Так, звісно. Я з 2010 року є членом-кореспондентом Національної академії правових наук України. Як член Президії, вищого виконавчого органу НАПрН України, беру участь в організації української академічної правової науки, зокрема на Півдні України, де виконую обов'язки вченого секретаря Південного регіонального центру академії.

– Можу лише здогадуватися, яка це відповідальність і який обсяг роботи. Але ж до цього є ще й обов'язки професора Національного університету «Одеська юридична академія»?

– Це мої постійні, можна сказати, повсякденні обов'язки і як професора кафедри кримінального права академії, і як завідувача лабораторії «Інновації у сфері кримінальної юстиції». Я засновник і керівник наукової школи «Основні інститути і тенденції розвитку законодавства кримінально-правового напрямку», створеної понад 20 років тому, і член спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій. Під моїм керівництвом захищено сім докторських і 40 кандидатських дисертацій, а також дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «право» кримінально-правового та міжнародно-правового спрямування.

Додам щодо визнання моєї діяльності саме на батьківщині, що за результатами рейтингового опитування понад 400-тисячної читачької аудиторії авторитетних українських видань я визнаний «Юристом року» Півдня України у 2018 році, а роком раніше, у 2017-му, Союз юристів України визнав мене «Видатним науковим діячем». А саме як освітянин у 1997 році я отримав знак Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України», у 2005-му – знак «Антон Макаренко» Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, а 2021 року – Почесну відзнаку 1 ступеня Національного університету «Одеська юридична академія».

– Якщо вже мова йде про масштабне коло ваших професійних і наукових обов'язків, то давайте назвемо і ті, що можна віднести до сфери суспільної чи громадської діяльності, причому на найвищому рівні. Знаю, що такі є і їх чимало!

– Ви праві, їх справді чимало, і це теж питання великої відповідальності. З 7 серпня 2019 року я входжу до Робочої групи з питань розвитку кримінального права Комісії з питань правової реформи при Президентові України. Також з 2021 року я член Науково-консультативної ради при Голові Верховної Ради України і експерт Національного фонду досліджень України з 2019 року і дотепер. До цього слід додати, що я – віцепрезидент Української кримінологічної асоціації, член Асоціації кримінального права України і Асоціації міжнародного права України, а також член Національної спілки журналістів України.

– Один перелік вражає! Хочу зауважити щодо членства в НСЖУ, що вам, безперечно, притаманний талант гарного журналіста, адже вмісте цікаво і зрозуміло писати про доволі складні речі. Переконалася в цьому, коли читала вашу монографію «Рациональний дискурс про кримінальне право», яку

ви мені подарували з дарчим підписом. Щиро дякую і рекомендую цю книгу просто пересічним читачам, а не лише тим, хто має стосунок до юриспруденції. Ніколи не думала, що буде так цікаво читати про речі, здавалося б, далекі від мого буття, аналізувати різні суспільні процеси і робити разом з автором висновки як у правовій, так і в моральній площині. І щодо звернення до засад моральності, то, як на мене, тут очевидним є вплив іншої досліджуваної вами наукової сфери – теології.

– Дякую за добрий відгук і таке спостереження. Справді, ці два напрями моїх наукових інтересів для мене як вченого вже не існують ізольовано. Є певне взаємне проникнення, і це мені самому цікаво спостерігати у своїй роботі.

– Оскільки ми вже згадували про ваші відзнаки у правовій сфері, то чи є такі у вас як у доктора теології?

– Для мене дуже важливо, що ця моя діяльність також була неодноразово відзначена. За вагомих особистих внесок у розвиток богословської науки я нагороджений орденом «Нестора Літописця» 2-го ступеня, орденом Святителя Димитрія і медаллю Святого Андрія Первозданного 2-го ступеня. Особливо приємно, що вже зовсім нещодавно, у грудні 2025 року, я був нагороджений Орденом святого великомученика Юрія Переможця з формулюванням: «За заслуги перед Україною, Православною Церквою України та побожним народом».

– Одеська громада теж належно оцінила ваші заслуги – уже перед рідним містом.

– Справді, мені особливо приємно, що маю суто одеські відзнаки. У 2005 році Одеською міською радою я визнаний Одеситом року в номінації «Інтелект Одеси» з врученням почесного знаку «Кришталева перлина». Потім, 2009-го і 2019 року, нагороджувався від імені Одеського міського голови знаками «Подяка» і «За заслуги перед містом».

– Щиро рада, що експертна рада і оргкомітет рейтингу «Народне визнання – Одесит року», який проводить наш холдинг, теж належним чином відзначили ваші заслуги. Дякую, що, попри таку величезну зайнятість, знайшли час для спілкування. Нових досягнень, професійних і суспільних відзнак у всіх сферах вашої діяльності! 🙌

МАМУКА МАМУЛАШВІЛІ:

«ВІРЮ, ЩО МИСТЕЦТВО,
ЯК І СПІЛЬНА БОРОТЬБА,
ОБ'ЄДНУЄ НАШІ СЕРЦЯ»

В АРТ-ГАЛЕРЕЇ ТРЦ «САДИ
ПЕРЕМОГИ» ВІДКРИЛАСЯ
ХУДОЖНЯ ВИСТАВКА
ТВОРІВ ЛЕГЕНДАРНОГО
КОМАНДИРА
ГРУЗИНСЬКОГО ЛЕГІОНУ
МАМУКИ МАМУЛАШВІЛІ.
ОРГАНІЗАТОРАМИ
ВИСТУПИЛИ ГО «ЛІГА
СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА
ЗАКОНУ» І ГРУЗИНСЬКА
ДІАСПОРА В УКРАЇНІ.

Нана Хвітія

– Від імені Мамуки Мамулашвілі та від себе особисто хочу вам усім подякувати за підтримку, – звернулася до запрошених на відкриття гостей засновниця і очільниця ГО «Ліга Справедливості та Закону», представниця Грузинської діаспори в Одесі і на півдні України Нана Хвітія. – Ця виставка – символ сили, надії та віри в нашу спільну перемогу.

Особливим моментом церемонії відкриття стало нагородження відомої громадської діячки Нани Хвітія дипломом лауреатки щорічного рейтингу «Хто наближає перемогу: 100 впливових одеситів – 2025». Вручила диплом член оргкомітету рейтингу, головний редактор журналу «Фаворит удачі» Галина Владимирська.

– Для мене велика честь – увійти до лауреатів рейтингу «100 впливових одеситів, які наближають перемогу», – сказала пані Нана. – Дякую Голові Ради директорів Південноукраїнського Медіа Холдингу Петру Галчанському і всім організаторам цього важливого соціального

Диплом лауреата
вручає Галина
Владимирська

проєкту за високу оцінку моєї діяльності та довіру. Це визнання надихає продовжувати роботу в ім'я спільного майбутнього та нашої перемоги.

Сам герой зібрання – автор художньої експозиції Мамука Мамулашвілі звернувся до присутніх у режимі онлайн.

– Сьогодні для мене велика честь відкрити виставку моїх картин, – сказав він. – Це дуже приємно. Хочу подякувати організаторам, які доклали багато зусиль, щоб ця виставка в Одесі відбулася. На жаль, я не можу особисто взяти участь у цьому заході з міркувань безпеки, насамперед – безпеки присутніх тут, адже я не хотів наражати вас на будь-яку небезпеку. Сподіваюся, що все відбудеться так само, як це було б і за моєї присутності. Ця виставка – не тільки мої картини; я можу сказати, що це частина нашого спільного шляху. Частина того пережитого, через що проходить сьогодні український народ і через

що проходимо ми, військові з іншої країни, разом з українським народом. Я хочу, щоб кожен з вас побачив у цих роботах щось своє, частинку боротьби Грузинського легіону України і кожного з нас, за свободу та незалежність. Сподіваюся, що кольори, які я спробував відобразити, сподобаються також і вам. Це кольори, котрих так не вистачає бійцям на лінії фронту, адже у нас їх лише два – білий і чорний, немає такої різнобарвності. Я не професійний художник, для мене малювання стало терапією, частиною самовираження. Я думаю, що багатьом хлопцям, які зараз воюють, мистецтво може допомогти подолати психологічні проблеми і травми більше, ніж будь-що інше. Я вірю, що мистецтво, як і наша спільна боротьба, об'єднує наші серця. І ми з вами обов'язково незабаром будемо святкувати нашу перемогу. Дуже вдячний усім за увагу до виставки!

Далі слово взяла **Ярослава РІЗНИКОВА** – заступниця директора департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської облдержадміністрації – начальник управління культури, національностей та релігій:

– Сьогодні ми з вами перебуваємо на унікальній події. Це не просто мистецька виставка, чергова для нашої Одеси, а своєрідний емоційний місток між війною і мистецтвом нашого шановного художника – полковника Мамуки Мамулашвілі. Ми знаємо його як легендарного воїна, який з 2014 року стоїть на обороні нашої незалежності, який згуртовує довкола себе таких самих сміливих воїнів, які розуміють, що ця війна – не просто за незалежність України, а за ідентичність, за демократію, за пе-

Ярослава Різникова

Таміла Афанасьєва

Ігуменя Серафима

ремогу добра над злом. Однак сьогодні ми відкриваємо для себе зовсім іншого пана Мамуку. Це талановитий, яскравий художник, який фактично переливає трагедію, горе, біди, з якими кожен з нас живе нині, у час війни, у яскраві барви, в яскраві картини, котрі дивують, захоплюють і насичують нас життєвою енергією. Це така своєрідна, цікава ситуація, коли людина, яка буквально загнана у біди і трагедії, назовні випускає настільки оптимістичне мистецтво, яке вражає яскравими кольорами й енергетикою. Це своєрідне протистояння цій війні, котра мала б нас загнати в песимізм. Та ми оптимістичні, ми прекрасні. І кожна з

це краса. Не зброя, не вічна боротьба, а саме ця краса, заради якої ми боремося. Заради якої віддають своє життя не лише українці, а також грузини. Вже 25 героїв Грузинського легіону полягло за Україну. Білоруський батальйон, чеченський, російський – зібралися всі люди доброї волі, щоб дати відсіч злу заради нашого з вами майбутнього, заради цієї краси. Многая і блага я літа вам, рідні наші захисники! Ми молимося за вас і бажаємо вам перемоги!

Виступила під час відкриття і **Таміла АФНАСЬЄВА** – депутатка Одеської обласної ради, голова Одеської обласної Ради миру та керівник КУ «Грантовий офіс «Одеса 5Т».

– Дуже рада, що Одеська обласна Рада миру бере участь у цьому проєкті, стала партнером цього заходу, – наголосила вона. – Для нас велика честь – дружити з командиром Грузинського легіону. Ми раді співпраці з такою потужною і активною громадською організацією, як «Ліга Справедливості та Закону». Разом ми повинні допомагати нашим хлопцям, які зараз знаходяться на передовій, допомагати ЗСУ. Ми теж повинні чинити опір тут, у тилу, маємо бути незламними, потужними і дуже активними. Всі ми разом можемо зробити дуже багато добрих і важливих справ для нашої Одеси, для України і для кожного, хто тут живе. Дякую всім друзям, які підтримали це свято творчості і незламності! Слава Україні!

робіт пана Мамуки стає таким своєрідним лозунгом нашого спільного протистояння і спільного оптимізму. Хай Господь береже пана Мамуку і всіх його воїнів, котрі стоять на сторожі нашого мирного життя!

Ігуменя СЕРАФИМА, настоятель-

ка Свято-Архангело-Михайлівського жіночого монастиря у свою чергу додала:

– «Форпост майбутнього в симфонії кольору» – ось така назва цього арт-проєкту. Форпост нашого з вами майбутнього – це колір, це мистецтво, це барви,

Ансамбль «Гармонія»

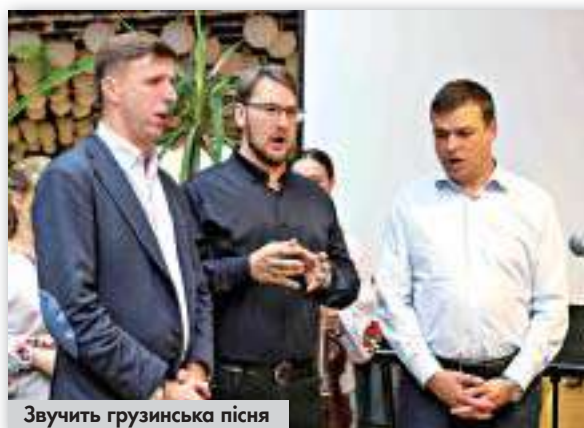
Святкову атмосферу створювали одеські співаки та музиканти, які виконали українські та грузинські пісні. Зокрема – це викладачі Одеського фахового коледжу мистецтв ім. К.Ф. Данькевича Віталій Смирнов і Таїсія Єрмакова. А ще спеціально для заходу композитор з Херсона Олександр Гоболін створив музичний твір «Грузинський танок». Його виконав зразковий струнний ансамбль «Гармонія» Одеської мистецької школи № 7 (викладач – Ірина Георгієва, концертмейстер – Ірина Яковлєва). ❀

Віталій Смирнов

Таїсія Єрмакова

Звучить грузинська пісня

ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ НУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

ОБ'ЄДНАВ ОСВІТЯН, ЖУРНАЛІСТІВ ТА НАУКОВЦІВ

З НАГОДИ ВСЕСВІТЬОГО ТИЖНЯ МЕДІЙНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ З 24 ПО 31 ЖОВТНЯ 2025 РОКУ НА ФАКУЛЬТЕТІ ЖУРНАЛІСТИКИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» ПРОЙШЛА ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «МЕДІАГРАМОТНІСТЬ: НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ».

У межах проведення конференції відбувся конкурс тренінгів з медіаграмотності; свої роботи до конкурсу представили викладачі вищих навчальних закладів, студенти, вчителі та учні шкіл. За підсумками конкурсу тренінгів з медіаграмотності журі обрало найкращі роботи і нагородило переможців.

Ними стали:

Наталія Пономаренко – PhD, медіатренерка, старшу викладачку кафедри журналістики та філології Сумського державного університету;

Святослав Макогін, Божена Гриневецька, Іван Пілецький, Денис Сатановський, Лілія Буцяк – студенти факультету філології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Володимир Пищевський – учень 10-го класу Одеського ліцею № 81 (робо-

та виконана під керівництвом Вячеслава Майорського).

З вітальним словом до учасників конференції звернувся голова оргкомітету, перший проректор НУ «ОЮА», доктор юридичних наук, професор Мінас Аракелян, який наголосив на важливості протидії проявам різних форм дезінформації.

Особливу увагу привернула доповідь менеджера медіа освітніх програм Академії української преси Максима Запорожченка, який провів для студентів тренінг «Дезінформація 2.0. Як штучний інтелект змінює правила гри» з врученням сертифікатів учасникам.

У роботі конференції взяли участь керівник Південноукраїнського Медіа Холдингу заслужений журналіст України Петро Галчанський та головний редактор одного з видань холдингу – журналу «Фаворит удачі» Галина Владимирська.

Під час Всесвітнього тижня медійної та інформаційної грамотності факультет журналістики перетворився на потужний

освітній майданчик, який об'єднав зусилля журналістів, освітян та науковців для спільної боротьби з дезінформацією. 📰

НЕСТИ СВІТЛО В ТЕМНІ ЧАСИ:

В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗАПУСТИЛИ СОНЯЧНУ СТАНЦІЮ GREEN WIND

НЕЩОДАВНО ВІДБУЛАСЬ ОФІЦІЙНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВОЇ СОНЯЧНОЇ СТАНЦІЇ GREEN WIND, РОЗТАШОВАНОЇ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ. КЕРІВНИК ПРОЄКТУ МАРИНА ЛАНЄЄВА ВІДЗНАЧИЛА ЙОГО ВАЖЛИВІСТЬ НЕ ТІЛЬКИ ДЛЯ ВСІХ, ХТО БРАВ УЧАСТЬ У ЗАПУСКУ, А Й ДЛЯ ВСІЄЇ КРАЇНИ В ЦЕЙ НЕПРОСТИЙ ЧАС.

– Як би пафосно це не звучало, але ми хочемо нести світло в прямому і переносному сенсі цього слова в темні часи, які переживає наша країна, – підкреслила Марина Ланєєва. – Адже світло дає надію на те, що Україна пройде всі випробування і буде процвітати та розвиватися. Кожен зараз робить для цього, що може: хтось захищає країну на фронті, хтось – займається волонтерством, ми ж обрали шлях інвестування в такі значущі інфраструктурні проєкти і дуже вдячні всім партнерам, які підтримали нас.

Як розповів головний енергетик ТОВ «Грін Вінд Україна» Сергій Вязніков, робота над будівництвом станції почалася в 2023 році з пошуку ідеального місця. Фахівці провели комплексну оцінку території. Аналізували енергетичні потреби області, існуючу інфраструктуру, доступність ліній електропередачі та сонячний потенціал майданчика.

– Нашим головним завданням було знайти точку, де майбутня станція зможе максимально швидко і стабільно ввійти в енергосистему, збільшивши її стійкість в період регулярних загроз енергетичній інфраструктурі, – зазначив спеціаліст.

До реалізації ідеї залучили десятки організацій – від проєктувальників і дорожніх служб до фахівців з електро-монтажу. Будівництво супроводжувалося значними погодними ускладненнями. На етапі облаштування під'їзних доріг і монтажу обладнання робітникам довелося працювати під час сильних дощів та вітрів, а взимку протистояти снігопадам і заморозкам. Це ускладнювало процес, але, незважаючи ні на що, зусиллями всіх бригад під чітким керівництвом будівництва вдалося завершити вчасно.

На майданчику встановили ряди сонячних модулів, змонтували відкритий розподільний пристрій 35 кВ і підстанцію, що забезпечує передачу енергії в мережу. Фінальні перевірки обладнання пройшли наприкінці жовтня. Станція вже офіційно почала подавати напругу в мережу і виробила перші кіловат-години.

Запуск об'єкта став для регіону важливим кроком: в умовах частих загроз енергосистемі нові джерела генерації підвищують стійкість інфраструктури і дозволяють швидше компенсувати можливі дефіцити.

– Зараз станція функціонує в штатному режимі, – розповів головний енергетик проєкту. – Виробництво залежить від двох ключових факторів – сонячної активності і температури повітря. У ясну погоду і при невисокій

“ «СВІТЛО ДАЄ НАДІЮ НА ТЕ, ЩО УКРАЇНА ПРОЙДЕ ВСІ ВИПРОБУВАННЯ І БУДЕ ПРОЦВІТАТИ ТА РОЗВИВАТИСЯ. КОЖЕН ЗАРАЗ РОБИТЬ ДЛЯ ЦЬОГО, ЩО МОЖЕ... МИ Ж ОБРАЛИ ШЛЯХ ІНВЕСТИВАННЯ В ТАКІ ЗНАЧУЩІ ІНФРАСТРУКТУРНІ ПРОЄКТИ І ДУЖЕ ВДЯЧНІ ВСІМ ПАРТНЕРАМ, ЯКІ ПІДТРИМАЛИ НАС».

Марина ЛАНЄВА

температурі панелі працюють найбільш ефективно. При сильній хмарності генерація істотно падає, а в темний час доби станція, як і будь-які сонячні об'єкти, електроенергію не виробляє.

Незважаючи на природні коливання, об'єкт уже забезпечує додатковий обсяг «зеленої» енергії в мережу, що знижує навантаження на традиційні джерела генерації. За своєю потужністю станція може на максимумі забезпечити електрикою близько 20 сіл області.

Запуск такого проєкту став частиною стратегічного зміцнення енергетичної безпеки регіону. В умовах військової агресії проти України і регулярних атак на інфраструктуру диверсифікація генерації стала одним з ключових факторів стійкості.

СВЯТО

Діти: Тарасюк
Фото: Олег Владимировський

Різдвяне диво В ОДЕСЬКІ ОПЕРІ

ДВІ ТИСЯЧІ ДІТЕЙ ОДЕЩИНИ ТА ПІВДНЯ УКРАЇНИ Й НЕЙМОВІРНІ СВЯТКОВІ ЕМОЦІЇ ЗІ СТРАТЕГІЧНИМИ (АДЖЕ ВІД ТД «STRATEG»), РОЗУМНИМИ ТА СОЛОДКИМИ ПОДАРУНКАМИ! ЦЕ – ТРАДИЦІЙНЕ РІЗДВЯНЕ ПЕРЕДНОВОРІЧНЕ СВЯТО У ВЕЛИЧНІЙ ОДЕСЬКІЙ ОПЕРІ, ОРГАНІЗОВАНЕ ОДЕСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ РАДОЮ МИРУ НА ЧОЛІ З ДЕПУТАТКОЮ ОБЛАСНОЇ РАДИ ТАМІЛОЮ АФАНАСЬЄВОЮ.

Три тривоги, страшенні переживання організаторів про те, чи зможе відбутися вистава, безкінечні запитання батьків і керівників благодійних організацій «то що ж робити?» – усе це негативне швидко забулося, як тільки піднялася завіса і на сцені почалося казкове дійство. Ворогові не вдалося позбавити дітей свята!

– Ми зробили це можливим разом з багаторічним партнером – американським фондом «RTW Foundation», президенткою якого є Меган Моббс, моя подруга і донька легендарного американського генерала Кіта Келлога, – розповідає Таміла Афанасьєва. – А також разом із нашими чудовими й надійними українськими партнерами. Це, насамперед, Одеська національна опера та ТД «Strateg» – виробник настільних ігор та творчих наборів, який очолює Олек-

сандр Сивак. Величезна вдячність ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель» на чолі з Дмитром Іоргачовим, VST bank і Вадиму Мороховському, представниці Грузинської діаспори на півдні України Нані Хвітія, благодійному фонду ім. Сурена Сардаряна, Народній артистці України Катерині Бужинській, «Womanbrand Lab» та Чорноморській флотилії юних моряків. Саме разом ми провели масштабний дитячий захід у надскладних умовах воєнного часу. Попри постійну небезпеку та втому нас об'єднало одне – неймовірне бажання зробити наших дітей хоча б трішечки щасливішими. Немає слів, щоб передати всі емоції та глибоку вдячність моїм друзям і партнерам за єдність, миттєву підтримку, рішучість і незламність заради дітей – заради майбутнього України. Мирного нового 2026 року усім нам!!!

ЗАКЛЮЧНИЙ
ГАЛА-КОНЦЕРТ
КОНКУРСУ

RECITAR CANTANDO

Діяти співом!

ЧАС ДІЯТИ
СПІВОМ:

Вітальне слово Надзвичайного і Повноважного Посла Італії в Україні Карла Формози. Поряд (справа) – генеральна директорка ОНАТОБ Надія Бабич

ПЕРШИЙ МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС
ОПЕРНИХ СПІВАКІВ «RECITAR CANTANDO»
В ОДЕСЬКІЙ ОПЕРІ

24-27 ВЕРЕСНЯ ОДЕСА СТАЛА СПРАВЖНІМ ЕПІЦЕНТРОМ ПРОФЕСІЙНОГО ОПЕРНОГО ЖИТТЯ. АДЖЕ ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА ПРЕДСТАВИЛА НОВИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЄКТ – ПЕРШИЙ МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС ОПЕРНИХ СПІВАКІВ «RECITAR CANTANDO» («ДІЯТИ СПІВОМ»). У КОНКУРСІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ ОПЕРНІ СПІВАКИ ТА СПІВАЧКИ ВСІХ ГОЛОСОВИХ ТИПІВ ВІКОМ ВІД 18 ДО 38 РОКІВ. ДО УЧАСТІ У ПЕРШОМУ ТУРІ БУЛО ДОПУЩЕНО 70 КОНКУРСАНТІВ, 35 З НИХ ПОТРАПИЛИ ДО ДРУГОГО ТУРУ, І ВЖЕ ДЕВ'ЯТЬ ПРОЙШЛИ У ТРЕТІЙ. 27 ВЕРЕСНЯ ЗАВЕРШАЛЬНИМ АКОРДОМ КОНКУРСУ СТАЛА УРОЧИСТА ЦЕРЕМОНІЯ НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ І ГАЛА-КОНЦЕРТ ЗА УЧАСТЮ ЛАВРЕАТІВ ТА ДИПЛОМАНТІВ, ЧЛЕНІВ ЖУРІ, СОЛІСТІВ ОДЕСЬКОЇ ОПЕРИ, ХОРУ ТА ОРКЕСТРУ ТЕАТРУ.

Співає Анна Богач

Ілля Марків

Михайло Малафій

Анна Богач і Юлія Суботіна

Переможний жест Александри Прокоповичі

Олександр Нікіфоров

Конкурс фундований Одеським національним академічним театром опери та балету спільно із Посольством Італії в Україні, Почесним консульством Італії в Одесі, Італійським інститутом культури в Україні, Продюсерським агентством «Opera Production C.D.» (Австрія) за підтримки Міністерства культури України, Одеської обласної державної адміністрації, Одеської обласної ради, Одеської міської ради, Одеської національної музичної академії ім. А.В. Нежданової.

Варто зауважити, що організаторам вдалося залучити до оцінки талантів дуже авторитетне міжнародне журі. Його співголовами стали Нікола Колабіанкі – генеральний директор театру La Fenice (Венеція, Італія) і Людмила Монастирська – зна-на у всьому світі солістка Національної опери України, народна артистка України. До складу журі ввійшли провідні керівники мистецьких освітніх закладів, установ та продюсерських центрів Італії, Японії, Австрії, США та Німеччини. Одесу представляли головний диригент Одеського національного академічного теа-

тру опери та балету, заслужений артист України Василь Коваль і завідувачка кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії ім. А.В. Нежданової, професорка, народна артистка України Олена Стаховська.

Отож, особливо радісно, що високі лавреатські звання здобули одесити – солісти Одеської національної опери. Володарем третьої премії у номінації «чоловічі голоси» став Ілля Марків, Юлія Суботіна – лавреаткою другої премії у номінації «жіночі голоси» та володаркою спеціального диплому «За краще виконання арії з опери українського композитора», а особливо одесити мають пишатися Анною Богач: вона здобула спеціальний диплом «За краще виконання арії з опери італійського композитора» та Гран-прі конкурсу!

Також володарем першої премії став киянин Олександр Нікіфоров, другої – львів'янин Михайло Малафій, третьої – Александра Прокоповичі (Кишинів, Молдова). Дипломанти конкурсу: Роман Арабаджи (Одеса), Олександра Д'яченко (Київ), Тетяна Лисенко (Дніпро).

Підсумки конкурсу свідчать: українська вокальна школа впевнено стверджується у світі та наповнюється новими сенсами.

Конкурсні дні в Одесі також стали наочним прикладом дієвого паритетного державно-приватного партнерства, оновлення та органічного поєднання можливостей, ідей, ресурсів заради спільної мети, яка має працювати на імідж країни, адже «RECITAR CANTANDO» підтримало чимало комерційних та інформаційних партнерів. Генеральним партнером конкурсу стала будівельна компанія «Стікон» (Stikon), підтримку надали БФ «Інтелектуальний капітал», ТОВ «Поромний комплекс «Орлівка» та низка інших підприємств та організацій.

Будемо сподіватися, що авторитет Міжнародного конкурсу оперних співаків «RECITAL CANTANDO» зростатиме і стане популярною платформою для творчого змагання оперних співаків з різних країн, надасть їм дієву можливість заявити про себе і відкрити перспективи фахового зростання. 🇵🇱

Одеська ФІЛАРМОНІЯ

ЗАПРОСИЛА НА НОВИЙ КОНЦЕРТНИЙ СЕЗОН!

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА
ФІЛАРМОНІЯ ІМ. ДАВИДА
ОЙСТРАХА ВІДКРИЛА 178-Й
ФІЛАРМОНІЙНИЙ СЕЗОН. ВІН
РОЗПОЧАВСЯ ЦІЛОЮ СЕРІЄЮ
НЕПОВТОРНИХ КОНЦЕРТІВ, ЯКІ
ВІДБУВАЛИСЯ ЩОВЕЧОРА З 4
ПО 8 ЖОВТНЯ І В ЯКИХ ВЗЯЛИ
УЧАСТЬ УСІ ТВОРЧІ СИЛИ
ЦІЄЇ ЗНАНОЇ КОНЦЕРТНОЇ
УСТАНОВИ.

У перший вечір з вітальним словом до присутніх у Великій філармонійній залі звернулася директорка філармонії, Заслужений працівник культури України Галина Зіцер. Галина Борисівна наголосила, що попри постійні повітряні тривоги, ворожі обстріли та руйнування старовинної будівлі філармонії, її колектив працював, працює і буде працювати, продовжуючи свою місію служіння мистецтву і людям.

А далі слухачів запросили на концерт «Перлини класичної музики». На сцені цього вечора царював Камерний оркестр Одеської обласної філармонії ім. Давида Ойстраха під орудою його художнього керівника і головного диригента, Заслуженого артиста України Ігоря Шаврука і художнього керівника філармонії, диригента Володимир Дикого. У концерті взяли участь солісти-вокалісти – як щойно запрошені до роботи у філармонії, так і добре знані, а також провідні солісти-музиканти. Усі вони вже мають звання лауреатів міжнародних конкурсів чи інші відзнаки. Своїм мистецтвом подарували незабутні емоції солісти філармонії: Діана Гульцова (рояль), Міхаїл Ксіда (кларнет), вокалісти Ганна Слободяник, Людмила Третьяк, Юлія Бут-Гусаїм, Олена Грищук, Ілля Чобану, Олександр Філіппов, Артем Грахно та Олег Гоменюк.

Другий день відкриття 178-го філармонійного сезону пройшов надзвичайно яскраво та емоційно. Академічний ансамбль української музики, пісні й танцю «Чайка» подарував слухачам нову фантастичну програму, у якій злилися традиції та душа української культури з енергією та завзяттям молодості. Тож у залі панувала атмосфера справжнього свята. Браво всім артистам за майстерність і щирість! А особливого захоплення заслужив художній керівник ансамблю і диригент Андрій Чорний, який лише рік тому очолив славетний колектив і, безумовно, надав йому нового свіжого і яскравого звучання. Більш сучасно, колоритно і різнобарвно зазвучав оркестр, з'явилися нові танцювальні номери, до того ж – з новітньою складною хореографією (і для вирішення цього завдання були запрошені провідні хореографи з одеських театрів, зо-

реат міжнародних конкурсів Аглая Поліхроніді) і Камерний оркестр Одеської філармонії під орудою Володимира Дикого разом з бандуристкою та рок-музикантами створили на сцені справжню магію, що захопила кожного слухача. Програма «Renaissance Drive Voices» була яскравою та драйвовою: від добре відомих рок-хітів минулих років до рокового осмислення української народної пісні.

крема – добре відомий глядачам Павло Івлюшкін, заслужений діяч мистецтв України). А початок дійства – то взагалі окрема містична і могутня вистава у виставі! Публіка стоячи вітала тривалими оваціями творчий колектив і його керівника з безумовним успіхом!

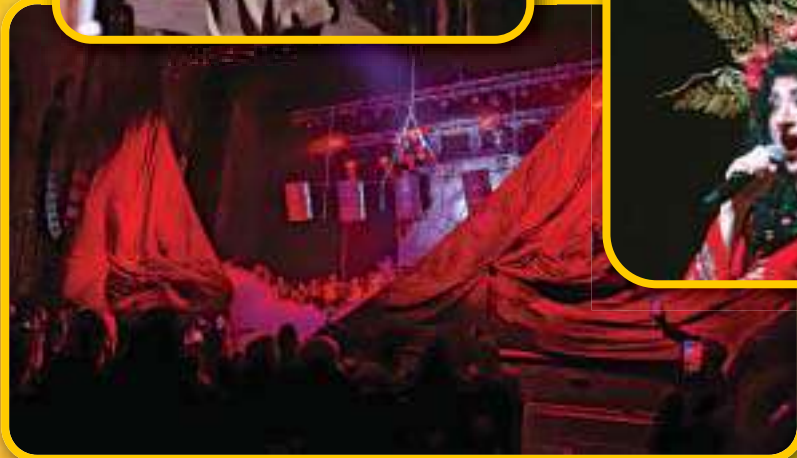
6 жовтня на концерт запросили шанувальників джазу: у великому фойє філармонії слухачів зустрічали неповторна Еліна Макаренко і гурт JustPlay. А 7 і 8 жовтня музичну естафету на честь відкриття сезону підхопили інші відомі й улюблені колективи Одеської філармонії.

7-го Ансамбль солістів «Ренесанс» (художня керівниця – лау-

Оригінальні аранжування належать талановитим Андрію Малінічу, композитору і концертмейстеру ансамблю, та Олексію Петухову, відомому одеському піаністу-джазмену. Цього року «Ренесанс» відзначає 35 років від дня заснування, і цей концерт став прекрасною нагодою святкувати ювілей мистецтвом, яке живе в кожній ноті.

А на завершення циклу концертів різножанрову програму слухачам подарував Ансамбль народних інструментів «Мозаїка» (художній керівник – Дмитро Варфоломєєв) разом із солістами філармонії. Цього вечора звучали фольклор і романс, авторські твори й навіть рок-хіти – усе в єдиному

диханні музики. Народні інструменти знову довели, що вони можуть усе: надихати, дивувати, об'єднувати й говорити мовою сучасності. Цей яскравий акорд підсумував серію концертів. А глядачі вкотре переконалися: у Храмі Музики панує багатоголосся жанрів, де кожен знайде щось своє, близьке серцю і відповідне настрою.

Усі концерти блискуче провела лекторка-музикознавиця Ельвіра Паламарчук.

Дуже важливо, що усі ці вечори у Великій залі та фойє філармонії не було вільних місць, а публіка була дуже чутливою, щирою і вдячною. Адже лише разом зі слухачами талановиті артисти продовжують творити музичну історію Одеської філармонії. Попереду – новий, яскравий і неповторний музичний рік! 🎵

ПОВНОЗВУЧНИЙ АКОРД:

ОДЕСЬКА ХОРОВА ШКОЛА ТА ГІДНІ КОЛЕГИ

В УКРАЇНІ ЗАВЖДИ ШАНУВАЛИ Й ЦІНУВАЛИ ХОРОВИЙ СПІВ – ЦЕ МИМОВОЛІ СПАЛО НА ДУМКУ НА ЦЕРЕМОНІЇ НАГОРОДЖЕННЯ ЛАУРЕАТІВ VI ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ФЕСТИВАЛЮ-КОНКУРСУ ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ ПАМ'ЯТІ КОСТЯНТИНА ПІГРОВА, ЯКИЙ ЗАСНУВАЛА І ПРОВОДИТЬ ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ А.В. НЕЖДАНОВОЇ. ВЕЛИКА ЗАЛА АКАДЕМІЇ ДО КРАЮ ЗАПОВНИЛАСЯ ПОТУЖНИМ ГАРМОНІЙНИМ ЗВУЧАННЯМ

ГОЛОСІВ ХОРИСТІВ І ЩИРИМИ ТРИВАЛИМИ ОПЛЕСКАМИ ТА ЗАХОПЛЕНИМИ ВИГУКАМИ СЛУХАЧІВ. У ЦЬОГОРІЧНОМУ ФЕСТИВАЛІ-КОНКУРСІ (В ONLINE-ФОРМАТІ ТА НАЖИВО) ВЗЯЛИ УЧАСТЬ 40 ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ З КИЄВА, ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, ВІННИЦІ, КРИВОГО РОГУ, КРОПИВНИЦЬКОГО, ЛУЦЬКА, ЧЕРКАС, МИКОЛАЄВА, РІВНОГО, ЗАПОРІЖЖЯ, ЧЕРНІВЦІВ, ХАРКОВА, ОДЕСИ. РАЗОМ УСІ ВИСТУПИ У СПРИЙНЯТТІ ЗАЛУ ЗЛИЛИСЯ В ОДИН ПОВНОЗВУЧНИЙ АКОРД. ЖОДНОГО ДИСОНАНСУ!

Підсумковий концерт переможців почався з виступів поза конкурсом запрошених колективів. Першим виступив хор молодших класів «Кантіленчики» Одеської хорової школи імені Стефана Крижановського (не встигнеш озирнутися, а ця малеча вже навчатиметься хоровому диригуванню в академії). Слідом вийшов на сцену черкаський жіночий квартет «Рута-м'ята», і це був переконливий вияв зрілого професіоналізму, який уже дозволяє цілком зосередитись на мистецьких засобах і захопити серця слухачів так, що у багатьох сльози стояли на очах...

Хор молодших класів «Кантіленчики» Одеської хорової школи імені Стефана Крижановського

Черкаський жіночий квартет «Рута-м'ята»

Голова Національної Всеукраїнської Музичної Спілки, заслужений працівник культури, професор, художній керівник народного хору «Дарничанка» Петро Андрійчук захоплено промовив зі сцени:

– Оця феєрія хорового співу під час варварської війни – це щось незвичайне. Це як квіточка, яка крізь скелі пробивається і несе життєдайну силу. Це можливо тільки за однієї умови – що є глибоке коріння. Коли є люди, які плачуть цю історію і дбають про майбутнє. Ваш фестиваль-конкурс, безперечно, ввійде в історію славної, визвольної боротьби за український дух. Найперше хочу подякувати пані Галині Шпак, яка керує студентським хором і відкривала фестивальну програму. Також дякую пані ректорці Олені Хіль, бачу неймовірний злет, прогрес, бачу поціловану Богом людину. Я щасливий відзначити подякою професорку, директорку фестивалю-конкурсу пані Євгенію Бондар за вагомі результати у вихованні творчої молоді та особистий внесок у розвиток хорового мистецтва та Одеської хорової школи.

Олена Хіль і Петро Андрійчук

Євгенія Бондар

Час порадіти, що генеральний партнер конкурсу благодійний фонд «Капітал інтелектуальний» на чолі із засновницею фонду Жанною Крючковою забезпечив лауреатів грошовими преміями. Вперше хоровий форум отримав таку потужну підтримку. Партнерами у проведенні фестивальных концертів стали Національний Одеський філармонійний оркестр, Одеський національний академічний театр опери та балету, Одеський академічний театр музичної комедії ім. М. Водяного та Літературний музей.

Гран-прі очікувано отримав хор Черкаського музичного фахового коледжу ім. С. Гулака-Артемовського на чолі із чарівною хормейстеркою Наталією Шмараєвою-Гожею. Окрім прекрасного співу, хористи виявили неабиякий артистизм (авжеж, пішли у минуле часи, коли хорові співаки нерухомо стояли на сцені, західні тенденції пожвавили виконавську майстерність). У номінації «Дитячі хори старших класів» кращим визнали зразковий хор «Adiamus» Одеської школи мистецтв № 11. Хормейстер Микола Охримчук мав би отримати окрему нагороду за фантастичну мануальну техніку та той-таки артистизм, з яким він беззвучно «проспіває» разом із хористами кожну ноту, кожний пасаж. Серед лауреатів також зразковий дитячий хор «Забава» Одеської школи мистецтв № 3 (керівниця Світлана Смирнова), ка-

Наталія
Шмараєва-Гоза

Гран-прі очікувано отримав хор Черкаського музичного фахового коледжу ім. С. Гулака-Артемівського

Микола
Охримчук

Зразковий хор «Adiamus»
Одеської школи мистецтв № 11

Юрій
Черепухін

Студентський хор «Сонячний струм» Миколаївського фахового коледжу музичного мистецтва

Світлана
Смирнова

Зразковий дитячий хор «Забава»
Одеської школи мистецтв № 3

Камерний дівочий хор Київського державного музичного ліцею ім. М. Лисенка (керівниця Юлія Пучко-Колесник)

Заслужений народний хор України «Дарничанка». КЦ Печерськ

це вихованці за системою Пігрова. Крім того, в Україні складно знайти навчальний чи концертно-театральний заклад, де б не працювали «пігровці»; випускники кафедри представляють нашу хорову школу також у Німеччині, Франції, США, КНР, Великій Британії, Словаччині та інших країнах світу.

Маєстро вимагав точності інтонування від майбутніх хормейстерів, казав, що це лише на клавіатурі роялю фа дієз та соль бемоль одна й та сама нота, а вокалом треба відчувати і передавати різницю. І хоч би які суворі вимоги до студентів у аудиторії висував Пігров, його діяльність ґрунтувалася на підтримці творчої молоді. Цих засад дотримуються в нашій музичній академії і нині.

...Усе хороше має здатність добігати кінця, і в Одеському національному театрі опери та балету заключним акордом насиченої, потужної програми хорового форуму прозвучав «Реквієм» Вольфганга Амадея Моцарта. У супроводі оркестру театру під орудою заслуженого діяча мистецтв України Валерія Регрута цей величний твір виконали провідні солісти опери заслужені артисти України Дмитро Павлюк і Юлія Терещук, Наталія Павленко і Михайло Газін, хор театру та хоровий колектив Одеської національної музичної академії ім. А.В. Нежданової. Твір для заключного концерту обрано на честь засновника Одеської хорової школи і в пам'ять першого виконання цього твору в Одесі під орудою Маєстро. За думкою Костянтина Пігрова, моцартівський «Реквієм» є одним із найсвітліших творів цього жанру, він присвячений гармонії душі та вічній надії на Воскресіння.

– «Реквієм» Моцарта – це завжди про більше, ніж про музику, – прокоментувала подію ректорка ОНМА Олена Хіль. – Це про єдність і пам'ять. Про висоту духу, що долає час і кордони. Про наш зв'язок із тим, що понад нами. І саме так завершився наш фестиваль – свідомо, високо, надихаюче. Дякуємо кожному хоровому колективу, кожному керівнику, кожному студенту, кожному слухачу. Ви – творці музичного сьогодення України. Ви – голос, що звучить у майбутнє. Нехай ця космічна хвиля гармонії, яку ми пережили разом, ще довго відлунує в серцях. Нехай вона веде до нових творчих шляхів, нових зустрічей і нових вершин. До наступного фестивалю! До нових музичних обрисів Всесвіту! 🎭

Звучить «Реквієм» Вольфганга Амадея Моцарта

УКРАЇНСЬКОМУ ТЕАТРУ В ОДЕСІ –

100 РОКІВ!

ОДЕСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ВАСИЛЯ ВАСИЛЬКА ВІДСВЯТКУВАВ 100-РІЧЧЯ. 7 ЛИСТОПАДА 1925 РОКУ В БУДІВЛІ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ, ЗНАНИЙ ЯК ТЕАТР СИБІРЯКОВА, СВОЮ ПЕРШУ ВИСТАВУ – «ПОЛУМ'ЯРІ» – ПОКАЗАЛА ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА ДРАМА (ДЕРЖДРАМА). ЦЕ Й БУЛА ДАТА НАРОДЖЕННЯ СТАЦІОНАРНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ СЦЕНИ В ОДЕСІ. ПОТІМ НА ВІДЗНАКУ П'ЯТИРІЧЧЯ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ТЕАТР ОТРИМАВ ІМ'Я ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ, ЯКЕ НОСИВ АЖ ДО 1995 РОКУ, КОЛИ, НАРЕШТІ, ОТРИМАВ СУЧАСНУ НАЗВУ ТА ІМ'Я РЕЖИСЕРА ВАСИЛЯ ВАСИЛЬКА, ЯКИЙ ОЧОЛИВ КОЛЕКТИВ З 1926 РОКУ І ЗРОБИВ НАЙВАГОМІШИЙ ВНЕСОК У ЙОГО СТАНОВЛЕННЯ...ПОПРИ ЦІ ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ, НЕЗМІННИМ ЛИШАЛОСЯ ГОЛОВНЕ: ТЕАТР ЗАВЖДИ БУВ І ЗАЛИШАЄТЬСЯ НЕ ПРОСТО ОСЕРЕДКОМ, А ВИСОКИМ ЗРАЗКОМ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ НА ПІВДНІ КРАЇНИ.

Ведучі вечора Анатолій Головань і Діана Мала

На ювілейне святкування зібралися віддані глядачі, партнери і друзі театру, актори та працівники кількох поколінь, і, звісно, почесні гості. Колектив театру з нагоди ювілею привітали заступник голови Одеської ОДА Антон Шалигайло, перший заступник голови Одеської обласної ради Олег Радковський та В.о. Одеського міського голови Ігор Коваль. За вагомий внесок у розвиток українського мистецтва в державі представники влади вручили працівникам та акторам театру відзнаки, нагороди, почесні грамоти, цінні подарунки. Лунали також вітання від Верховної Ради, профспілок і партнерів театру.

Що ж до подарунків театру, то це були сертифікат на придбання освітлювального обладнання від АТ «ВСТ БАНК», 100 тисяч гривень на нове обладнання від облдержадміністрації, сертифікат на комп'ютер від облради і барабанна установка від Одеського морського порту для театральної оркестру. Звісно, директорці – художній

Антон Шалигайло
і Юлія Пивоварова

Олег Радковський
вручив нагороду
Нініель Наточій

А Ігор Коваль нагородив
Владислава Цобенка

Ігор
Герашенко

керівниці Юлії Пивоваровій не раз довелось виходити на сцену, щоб приймати подарунки і дякувати за них. На адресу самої пані Юлії того вечора також прозвучало багато добрих слів, не залишилася вона й без Почесної грамоти.

Саме на ювілейному вечорі було оголошено про присвоєння почесного звання «Народний артист України» провідному актору театру, улюбленцю публіки Ігорю Герашенку. Народившись у Львові, він уже 40 років віддано служить одній одеській сцені. Під час нагородження актор пожартував, що залюбки проміняв би це високе звання на молодість, а далі вже цілком серйозно додав дуже зворушливі слова про своє акторське покликання та рідний театр. Шанувальники актора добре знають його і як талановитого поета, тож він порадував їх новиною: цього року у видавництві «Астропринт» вийшла збірка вибраних віршів Ігоря Герашенка «Посеред сутнього».

Ушанували того вечора й найстаршу актрису театру – Ірину Черкаську, яка присвятила цій сцені 63 роки! Пані Ірина теж потішила палкою короткою промовою, славлячи театр як такий і рідну сцену.

Були серед відзначених і ведучі святкової церемонії – провідні актори театру, які віддали цій сцені багато років – народна артистка України Діана Мала і заслужений артист України Анатолій Головань.

Історія української драми в Одесі має багато славних сторінок, адже писалася видатними професіоналами театральної справи... Під час ювілейного вечора згадали імена режисерів, які створювали на цій сцені справжні шедеври. Від Василя Василька і його постановки-візитівки «За двома зайцями» до наших талановитих сучасників: Владислава Троїцького, Івана Уривського, Дмитра Богомазова, Максима Голенка та інших. Віддали данину шани Ігорю Равицькому, який протягом багатьох років був головним режисером і художнім керівником театру і якого вже нема серед нас... Віднедавна головним режисером театру став заслужений артист України Олександр Самусенко, який не лише продовжує кращі традиції васильківців, а й не цурається експериментів та сучасних новацій.

Ірина
Черкаська

Зліва направо: Павло Чирва, Денис
Гранчак, Роман Федосєєв та Ігор Гершун

Звісно, були згадані імена видатних акторів, які сяяли на цій сцені: Наталія Ужвій, Іван Твердохліб, Лесь Луценко, Юлій Божек, Валентина Туз. Сьогодні тут працює близько 50 акторів: два народні артисти, вісім заслужених, два заслужені діячі мистецтв і яскраве молоде покоління акторів.

Зал стоячи вшанував пам'ять помічника режисера Віталія Маркітана, який загинув, боронячи Україну. І тривалими оплесками вітав васильківців, які зараз служать у ЗСУ та дарують нам можливість жити, а своїм колегам – творити: акторів Пав-

ла Чирву, Дениса Гранчака, Романа Федосєєва та завідувача постановочною частиною Ігоря Гершуна. Денис Гранчак уперше з початку повномасштабної війни вийшов на рідну сцену і блискуче прочитав свій вірш, сповнений любові до театру і болю за тих, хто поліг на війні.

Попри війну, театр не припиняв свою діяльність ні на день. 2022 року репетиції та вистави проходили під сценою – так народився формат «Театр в укритті», який став символом незламності. Саме тут уже в квітні відбулася перша після вторгнення прем'єра

в Україні: виставу за п'єсою Наталки Ворожбит «Саша, ви-неси сміття» поставив Максим Голенко.

За останні роки театр випустив понад 25 прем'єр, став учасником численних національних і міжнародних фестивалів у Канаді, Польщі, Єгипті, Литві, Румунії та інших країнах. Вистави театру – щорічні фіналісти та призери престижної всеукраїнської театральної премії «ГРА». Театрознавці зазначають, що «васильківці» завжди відкриті до експериментів, мають сміливий і трішки зухвалий погляд на класику, але й традицій не цураються. Саме такою «зухвалою» прем'єрою відзначив театр і своє 100-річчя: київський режисер В'ячеслав Жила поставив на одеській сцені спектакль «Привіт, монстре!» за п'єсою Карло Ґоцці «Синє чудовисько», який свідчить: тут не бояться фантазувати і експериментувати, а це і є ознакою сучасного театального процесу.

Що ж до самого ювілейного вечора, то він, попри численні обов'язкові у таких випадках вітальні промови та нагородні церемонії, був невимушено теплим, щирим і сповненим музики. Можна сказати, що більша частина свята пройшла у джазовому настрої, за що треба завдячувати музичному керівнику театру і головному диригенту оркестру, чудовому джазовому піаністу Вадиму Бессарабу.

Цю атмосферу підтримали актори театру, які показали не лише свою акторську майстерність, а й вміння прекрасно співати і танцювати, що для музично-драматичного театру особливо цінно. Зворушливим моментом став вихід акторів у залу з букетами червоних троянд, які вони дарували глядачам – щирим поціновувачам їхніх талантів.

Порадували своїми виступами й гості: співачка Анастасія Букіна, сестри Безульови, вихованці хореографічного відділення Одеського фахового коледжу мистецтв імені К. Ф. Данькевича та артисти Центру військово-музичного мистецтва ВМС ЗСУ під керівництвом Любомира Сукенника. Режисером ювілейної вистави став головний хореограф театру Павло Івлюшкін.

Насамкінець на великому екрані з'явилися краєвиди нашого рідного міста і пролунала пісня «Край Чорного моря» – як символ любові до Одеси, яка мужньо протистоїть усім загрозам і труднощам воєнного часу і незмінно надихає жити і творити!

...Ювілейні урочистості минули, а театр продовжує успішний творчий шлях і чекає на свого глядача. Йому є чим дивувати і зачаровувати, він змушує нас плакати, сміятися і переживати безліч незабутніх емоцій, а ще – навчає думати про важливе у нашому житті. **□**

MERIDIAN ODESA:

ПОЕЗІЯ, ПРОЗА,
ПЕРЕКЛАДИ
І МУЗИКА

ДВОДЕННІ ПОЕТИЧНІ ЧИТАННЯ МЕРИДІАН ОДЕСА ВЖЕ ВТРЕТЄ ПРИЙМАВ МІЖНАРОДНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР UNION. ЛІТЕРАТУРНИЙ ФЕСТИВАЛЬ, ОРГАНІЗОВАНИЙ МІЖНАРОДНОЮ ЛІТЕРАТУРНОЮ КОРПОРАЦІЄЮ MERIDIAN CZERNOWITZ, ПОКЛИКАНИЙ ПОСИЛИТИ КУЛЬТУРНУ ПРИСУТНІСТЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В МІСТАХ, ЩО СТАЛИ СИМВОЛАМИ НЕЗЛАМНОСТІ. ПРОЄКТ РЕАЛІЗУЄТЬСЯ ЗА ПІДТРИМКИ ROBERT BOSCH STIFTUNG ТА УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ КНИГИ.

До фестивальної програми увійшли літературно-дискусійні події за участі провідних українських авторів і авторок. У межах читань відбулися творчі вечори, поетичні читання, літературно-

Євгенія Лопата відкриває фестиваль

III. поетичні читання МЕРИДІАН ОДЕСА

1-2 листопада 2025

Вечір одеських поетів

Творчу зустріч з Андрієм Любою модерує Євгенія Лопата

Олександр Бойченко і Андрій Любка

Артем Чех

На сцені – Хелена
Андрейчикова і
Олексій Петухов

Мирослав Лаюк

музичні перформанси (у цьому жанрі, наприклад, виступали Євгеній Володченко (репер Курган) та Діна Чмуж), презентації книжкових новинок «Нічний шафран» Ярини Черногуз (цю крижку авторка представляла в укритті, в онлайн форматі), «Гра в пе-

ревягання» Артема Чеха, «Вечір у Стамбулі» Андрія Любки та «Списки» Мирослава Лаюка.

Вхід на всі події був безкоштовний, на локації працювали книжкові крамнички з можливістю придбати видання та поспілкуватися з авторами.

– Восени ми з командою та авторами Меридіану завжди з особливим нетерпінням чекаємо фестивалю в Одесі, – зазначає кураторка проєкту Євгенія Лопата. – Тут – тепла, вдумлива і відкрита публіка, яка цінує діалог. Цьогоріч ми знову привозимо до Одеси компактну, але насичену дводенну програму: дев'ять подій із провідними українськими авторами. Ми третій рік поспіль проводимо фестиваль, бо бачимо стабільно високий інтерес мешканців Одеси до сучасної української літератури й культури. До речі, саме успіх одеського Меридіану став для нас своєрідним поштовхом до організації повноцінних дводенних фестивалів у інших близьких до лінії фронту містах – Харкові, Запоріжжі та Миколаєві. Ми переконані, що навіть за найскладніших обставин люди потребують живого слова, зустрічей і культурного обміну. Література також може бути простором підтримки, осмислення та сили.

Творчий вечір письменника, перекладача і блискучого есеїста Олександра Бойченка. Його тексти – дотепні, іронічні й водночас глибокі роздуми про час, у якому ми живемо, та історії, які переживаємо щодня. Модерував зустріч Андрій Любка, про чия нову книжку ми теж розкажемо.

“ МИ ТРЕТІЙ РІК ПОСПІЛЬ ПРОВІДИМО ФЕСТИВАЛЬ, БО БАЧИМО СТАБІЛЬНО ВИСОКИЙ ІНТЕРЕС МЕШКАНЦІВ ОДЕСИ ДО СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ Й КУЛЬТУРИ ».

Кураторка проєкту Євгенія ЛОПАТА

– Книжка, яка стала найважчою у моєму житті, – це алушівський оповідання Тадеуша Боровського, – розповів Бойченко. – Якраз ще в 2013 році я її доперекладав, а на той час так склалося, що ми з Андрієм Любкою мешкали півроку разом у Польщі.

– Якщо поррахувати, то після моєї дружини я жив найдовше з тобою, – сміється Любка.

Олександр Бойченко займався перекладом книжки Боровського «У нас, в Аушвіці...», написаною за реальними подіями. Це дев'ять прозових текстів, у яких автор розповідає історії про табірне життя, яким жив сам під час Другої світової. Його кохана сиділа в жіночій частині, в Біркенау.

– Йому пощастило, що він прихворів, а потім знайшлися якісь друзі, взяли на курси санітарів, і так він вижив, – каже Бойченко про Боровського. – Якщо ти санітар, ти вже маєш доступ до ліків, можеш міняти їх на їжу і так далі. Він потім знайшов свою кохану. Коли Аушвіц розформували, перед тим, як радянські війська та сота львівська дивізія туди увійшли, в'язнів повивозили. Ті, які вже не могли ходити, лежали на нарах, помидали. Він

не знав, куди повезли його кохану, і ще рік її шукав після війни. Знайшов, і вони одружилися, вона була у Швеції, але він її переконав переїхати до Польщі, де вони прожили кілька років. Тоді він зробив те, чого йому вдалося уникнути в Аушвіці...

У подружжя народилася дочка, Тадеуш Боровський приїхав до пологового будинку, відвідав дочку і дружину, повернувся додому, ввімкнув газ і сам собі зробив газову камеру з квартири.

– Він так і не оклигав від Аушвіца, – пояснює Олександр. – Я вважаю, що найсильніша проза про Аушвіц написана саме Боровським. «Скоро почнуться легенди про те, якими всі були героями в Аушвіці, а це все брехня. Правда є така, що ми всі там жили, як скоти, і мусили поводитися, як нелюди, аби вижити». Писав він жорстко і цинічно, його за це страшно критикували.

В Аушвіці була так звана «Канада», там складали майно, яке відбирали у євреїв, передусім таких, які йшли одразу до газу і не годилися для роботи. Були табори смерті, наприклад, Стеблінка, були трудові, Аушвіц працював як табір двох типів. «Канада» являла собою і склади, і бригаду, яка їде зустрічати в'язнів.

– Особливий цинізм есесівський полягав у тому, що там мусили працювати винятково євреї. – уточнює Бойченко. – Мусили зустрічати потяги, роздягати прибулих і заводити в газові камери. Таке робилося, щоб усі були винні в цьому.

Працюючи над перекладом книги на українську, Олександр Бойченко неодноразово побував на місці подій та ознайомився з особливим сленгом, на якому говорили в таборі, половина слова могла бути запозиченою з їдиш, половина – з польської чи німецької. Це приклад самовідданої перекладацької справи.

Трохи веселішу історію пан Олександр розповів про свою роботу над перекладом книги Марєка Гласка «Красиві двадцятилітні». Замолоду автор був улюбленцем жіночої частини Польщі кінця 50-х, Єжи Анджеєвський та Ярослав Івашкевич теж його кохали, він цим користувався. Марєк Гласко написав кілька оповідань, які його одразу прославили, і в одному з них описує, як працював репортером журналу «Штандарт молодих». Опинившись у відрядженні в далекому селі, він дізнався, що чудова сільська лікарка насправді підсадила на морфій усе село, і репортажу про життєствердний світогляд молоді спеціалістки не вийшло. За розпиттям медичного спирту дівчина зізналася, що у разі, коли нею зацікавиться прокуратура, прийме ударну дозу морфії з барбітуратами. На жаль, і Марєк Гласко вкоротив собі віку, хоч був молодшим за Тадеуша Боровського і, здавалося б, не мав таких тяжких спогадів. На жаль, з талановитими письменниками подібне трапляється часто.

Збірка короткої автобіографічної фронтової прози «Гра в перевдягання» українського письменника й військового Артема Чеха є своєрідним продовженням книги «Точка нуль», яка висвітлює службу у лавах ЗСУ у 2015-2016 роках. «Гра в перевдягання» теж написана у форматі фронтового щоденника зі спогадами, проте за своєю атмосферою значно похмуріша. Проза лірична й меланхолійна, що дозволяє передати глибину внутрішніх станів, страхів і сумнівів, руйнуючи стереотипи про

По автограф до Артема Чеха

войовничий героїзм. Головною метафорою книги є «перевдягання», що показує, як людина одягає військову форму, щоб вижити, але при цьому втрачає частину себе.

Автор зосереджується не на зовнішніх подіях, а на глибоких трансформаціях особистості, які відбуваються під впливом жорстоких подій. Він щиро говорить про війну і відчуття самотності, невідворотності, болю, страху, розпачу й розчарування, що вона несе всім, навіть найстійкішим. Цією збіркою Артем намагається знайти відповіді на багато запитань про свою нову частину особистості, яку не можна зняти разом із формою, спогади, з якими доведеться жити, та пошук опори у часи, коли світ навколо розлазить по швах. Книга також змушує замислитися про те, чи можливо зрозуміти досвід іншої людини, не переживши його. На сторінках збірки не знайдуться правильні відповіді, адже це більше інструмент для того, щоб поставити собі правильні запитання, відрефлексувати та усвідомити неприкрашену реальність і своє місце в ній. Ця книга зацікавить тих, хто прагне зрозуміти емоційний досвід

війни очима захисника, який щиро й без прикрас ділиться своїми почуттями та роздумами.

Презентація роману «Вечір у Стамбулі» письменника, перекладача та волонтера Андрія Любки пройшла інтригуюче. Що може статися, коли літератор погоджується на невелику «послугу» від спецслужби? Звичайна поїздка у Стамбул на презентацію турецького перекладу свого роману перетворюється на справжню шпигунську історію, повну небезпечних пригод і неочікуваних поворотів. Літератор легковажно вплутується в авантюру і потрапляє у вир небезпечних пригод, щоб у підсумку спробувати вийти сухим із босфорської води.

— Ця книжка сталася завдяки тій щасливій обставині, що минулого року я зламав ногу, — зізнається Андрій Любка. — Аби не вити з нудьги в замкнутому просторі своєї кімнати, я почав вигадувати і уявляти прекрасне місто, залиті сонцем узбережжя Босфору і небезпечну історію, в яку потрапляє український письменник. Як вона вплелася в контекст російсько-української війни, до чого тут вродлива жінка у сукні з відкритою спиною, чому найкраща легенда для шпигуна дала збіг — про все це ви прочитаєте в новому романі «Вечір у Стамбулі».

Поетичною домінантою другого дня був виступ одеситок. Його модерувала завідувачка літературно-драматичною частиною Одеського українського музично-драматичного театру

ім. В. Василька Світлана Бондар. Катерина Богданова, Ірина Орінєнко, Анна Маліцька, Ольга Максимів, Євгенія Красноярва читали під фортепіанний акомпанемент Вадима Бесараба власні вірші про особисте та про війну, а ще твори інших хороших сучасних та вже антикварних одеських поетів. Процитуємо фрагмент вірша Євгенії Красноярвої.

... Як скрутно зараз нам, як зимно зараз там,
Де зморені птахи та хмари пелехаті виборюють собі
Хоч крихту промінця, а вітер їх жене,
Жене, не зна зупину. Буревію, залиши
Синицю й горобця, синицю й горобця
Співать про Україну...

Презентація книжки Мирослава Лаюка «Списки» примусила замислитися про невеселий перебіг античності з сучасністю. Гомер у Пісні II «Ліади» називає перелік кораблів та імена бійців, які припливли під Трою, однак не робить переліку кораблів, які вціліли, списку бійців, які змогли повернутися. Зі словом «війна» завжди сусідить слово «втрата». Це втрати солдатів, втрати техніки, втрати ворога, втрата сина, втрата руки, втрата сну... Автор говорив із медиками на стаціонарі, із військовими, які втратили кінцівки чи зір, із родичами загиблих і зниклих безвісти, із людьми, що евакуювались, і тими, що лишилися в прифронтових містах. Він намагається зафіксувати, як виглядає втрата прямо зараз.

Книжка «Списки» — репортажі та есеї про те, що і чому українці називають своїми втратами. Це історія про пожежника на Харківщині, який приїхав на виклик до власного дому, де знайшов убиту КАБом дружину. Про мистецтво в Харкові та обстріл Держпрому. Про бійців, які втратили зір, про дітей, які навчаються у школі навпроти Кінбурнської коси та втрачають дитинство. Про сон, пам'ять, норму та інші наші втрати.

Ще одна одеситка, Хелена Андрейчикова, закривала фестивальну програму виступом «Осінні читання любові» під музичний супровід джазового піаніста Олексія Петухова:

«Що ж буде далі з моєю Одесою? Жінкою, трохи схожою на Мерлін Монро, із шоколадними веснянками на грудях, як майже у всіх одеситок, з відкритим добрим серцем, химерним істеричним характером і смішним, завжди впізнаваним акцентом. Акцентом у всьому — у словах, інтонаціях, піснях, зовнішньому вигляді та будь-яких маніфестаціях. Вона неповторна, вона талановита, щедра на вигадку та нові ідеї. Вона — єврейська матуся, яка змусить вчитися музиці, відловить кожного і нагодую досхочу, а потім посварить, що сорочка на талії розстебнулася.

Вона стоїть на загальному балі осторонь, не тому, що соромиться, а тому, що їй обридло всім брехати, аби тільки стояти в натовпі. Вона розгублена, вона розчулена, вона втратила власні опори, а нових ніяк не знайде. Вона все ще гарна, іноді молода, іноді зраджує своїм бажанням і своїй суті і буває нещирою із собою, бо заплуталася у власних почуттях.

Але вона так хоче кохання! Вона дійсно варта любові! Тихий голос дитячої недолюбленості. І через наївність ще чекає, що ось-ось прийде хтось, сміливий та зухвалий, зрозуміє її та обов'язково її врятує.

Але ні. Не чекай, любя. Не чекай. Тільки сама. Опануй вже себе, довірся собі, не намагайся удавати з себе ту, ким ти не є і ніколи не будеш.

Я вірю в тебе. Хай там що, я віритиму в тебе. Іншого варіанту мені не судилося. Бо ти мій дім. Твоє море — мій дім. Твоє велике розгублене серце — мій дім. І нехай одного разу це знову перестане звучати іронічно — Одеса-мама.

Дзінь-дзінь! Я б за це зараз цокнула кришталевими келихами із холодненьким переможним шампанським». ❀

ОДЕСИКА

Влад Маслов
Фото: Сергій Гуменюк

У ПЕРЕДДЕНЬ
ВСЕУКРАЇНСЬКОГО
ДНЯ БІБЛІОТЕК,
29 ВЕРЕСНЯ,
ОДЕСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ЯК ПРОВІДНА
КУЛЬТУРНА
ІНСТИТУЦІЯ ТА
НАЙСТАРІША ПУБЛІЧНА
КНИГОЗБІРНЯ УКРАЇНИ
ПРЕЗЕНТУВАЛА СЕРІЮ
ЕКСКЛЮЗИВНИХ
ПОШТОВИХ ЛИСТІВОК.

Цей сет із трьох листівок під загальною назвою «Одеська національна наукова бібліотека» – не просто сувенір, який зможуть придбати відвідувачі книгозбірні. Це спроба повернути в обіг написане від руки слово, відродження традицій спілкування доцифрової епохи. А головне, серія поштових листівок уособлює історичну велич та духовну місію книгозбірні як хранительки знань і культурної спадщини. Таким чином, новий проєкт поєднує історію, мистецтво та живе спілкування.

**Генеральна директорка ОННБ
Ірина БІРЮКОВА** підкреслила

історичну місію проєкту: «Ми хотіли б, щоб уся Україна, отримуючи привіт з Одеси через ці листівки, знову зга-

Привіт з Одеси: ОННБ ВІДРОДЖУЄ КУЛЬТУРУ РУКОПИСНОГО СПІЛКУВАННЯ

дувала, що саме тут відкрилася перша в нашій країні публічна, тобто загальнодоступна, бібліотека».

Серія складається з трьох унікальних зображень.

Актуалізація історії. Перша листівка – це акварельний ескіз архітектора Федора Нештурха. Вона відтворює оригінальний задум автора. Будівля бібліотеки, пам'ятка архітектури національного значення, майже повністю зберігає привабливість і цінність цього початкового авторського задуму.

Велич у сучасному світі. Друга поштівка зображує сьогоdnішній фасад бібліотеки в нічний час. Це фото, зроблене одеським фотографом Юрієм Литвиненком, підкреслює виразність і красу будівлі, нагадуючи, що інституція залишається яскравим культурним маяком у сучасному місті.

Філософія простору. Третя листівка – це мистецький колаж «Книга і простір», який об'єднує архітектурні деталі, інтер'єр читального залу, книжкові скарби та пам'ятник Книголюбу авторства відомого одеського скульптора Михайла Реви, який встановлено перед головною будівлею ОННБ. Таким чином створено цілісний образ бібліотеки як місця, де гармонійно співіснують матеріальна і духовна спадщина.

Центральною частиною презентації стало запрошення до дії. Присутні могли підписати й одразу кинути листівку у спеціально встановлену поштову скриньку (марки «Укрпошти» теж були надані). Нові листівки стануть окрасою приватної колекції або щирим вітанням, несучи в собі тепло написаного від руки послання та привіт з найстарішої публічної книгозбірні. ОННБ запрошує долучатися до цієї нової старої традиції.

До події було виставлено експозицію з фондів бібліотеки «Одеська поштова листівка ХХ століття» і «Одеська національна наукова бібліотека в поштовій листівці». ■

З ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВОРОЖОГО ВТОРГНЕННЯ ОДЕСА ЖИЛА БЕЗ СВОЄЇ НАЙКРАЦЬОЇ НОВОРІЧНОЇ ВИСТАВИ. САМЕ ТАКИМИ – НАЙКРАЦЬИМИ – ВЖЕ БАГАТО РОКІВ ПОСПІЛЬ ОДЕСИТИ ВВАЖАЛИ ПОСТАНОВКИ РЕЖИСЕРА І КЕРІВНИКА ПРОЄКТІВ, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ ГАННИ ЧОРНОБРОДСЬКОЇ НА СЦЕНІ КОНЦЕРТНО-ВИСТАВКОВОГО ЦЕНТРУ МОРВОКЗАЛУ. ДАВНО ЗАЧИНИВ ДВЕРІ УЛЮБЛЕНИЙ ЦЕНТР, ПАЛАЄ ВІД ПОСТІЙНИХ ОБСТРІЛІВ ОДЕСЬКИЙ ПОРТ І НЕ ЗВУЧИТЬ ТАМ ДИТЯЧИЙ СМІХ. ТА НАДІЯ НА ПЕРЕМОГУ І МИРНЕ ЩАСЛИВЕ ЖИТТЯ ЖИВА, І ПОДАРУВАЛА НАМ ЇЇ САМЕ ГАННА ЧОРНОБРОДСЬКА СВОЇМ НОВИМ ПРОЄКТОМ «СИНДБАД-МОРЕХІД І ЧАРІВНИЙ ВОГОНЬ».

Разом зі своїми творчими друзями Ганна Семенівна зважилася на, здавалося б, нереальне – поставити новорічну виставу у властивому їй масштабі: із залученням провідних артистів одеських театрів та кращих танцівників, із величезною кількістю неймовірно гарних, розкішних костюмів, з чудовими музичними номерами і захопливими відео... Ніяких поступок важкому часові: все має бути бездоганно, вишукано, захоплююче. І це їй вдалося!

Здавалося, вистава знесла нанівець різницю у віці між дітками та дорослими, які їх супроводжували: однакові емоції панували на всіх обличчях – і усмішки, і здивування, і зачарування красою дійства, і гнів щодо злодіянь Чаклуна (тут у всіх одна згадка виникала про втілення зла в людські подоби), і світла радість – добро знову перемогло! (Я сама впіймала себе на тому, що всю виставу мимоволі усміхалася – Авт.)

Уже пізніше натрапила на публікацію у «Фейсбук» керівника технічною частиною постановки Романа Топілова, і знову подивувалася творчому натхненню і мужньому рішення Ганни Чорнобродської невинно слідувати своєму покликанню. Ось що пише Роман: «Іноді опускалися руки. Частина танцівників балетної трупи прямо після репетиції забрали в армію. Репетирували в холодному залі. Постійно відключали світло. Роботу над фонограмою, здавалося, ніколи не закінчать... Але ось щойно прийшов з прем'єри. Аншлаг і повний фурор! Ми зробили це!!!»

На першу прем'єрну виставу були запрошені зі своїми дітьми одеські портовики. І це була вкрай справедливо – і з огляду на минуле таких вистав, і ще більше – з огляду на те, як важко нині доводиться цим одеситам під постійними ворожими бомбардуваннями!

– Я вперше за останні три роки зважилася на те, щоб підняти цей проєкт, бо маю дуже потужну підтримку, – каже Ганна Чорнобродська. – По-перше, відразу після руйнації нашого залу ще до великої війни нас привітно зустрів Одеський український музично-драматичний театр імені Василя Василька, і ми мали змогу тоді поставити на його сцені свою виставу. І зараз я безмежно вдячна директорці театру Юлії Пивоваровій, усім васильківцям, що ми знову змогли реалізувати свій проєкт. Низько вклоняюся керівнику Одеської філії ДП «Адміністрація морських портів України» Дмитру Назаренку, який підтримав нашу ідею, адже таким чином він підтримав і свій стійкий колектив, подарував мужнім портовикам радість сімейного театального вечора, гарні враження у такий важкий для них час! Дуже вдячна за підтримку Профспілки робітників морського транспорту України на

чолі з Олегом Григорюком. І моя щира подяка за стійкість, творчий запал й підтримку всім акторам і танцівникам, усім учасникам вистави! Особлива окрема подяка за майстерність і відданість нашій творчій справі художниці по костюмах Марині Ілюхіній та художнику-бутафору Олександрі Алексєєву! У нашому місті є люди, на яких можна покластися у будь-які часи і за будь-яких найскладніших обставин! Бажаю лише одного нам усім у новому році – Миру!

На сцені царювали: Шоу-балет «Карнавал», старша і молодша групи; Віталій Кузнецов – балетмейстер-постановник і виконавець ролі Синдбада; Михайло Крупник – автор віршованих текстів сценарію та Циклоп; Народний артист України Володимир Фролов (Чернець і Бог Сонця); Заслужені артисти України Ірина Ковальська (Цариця Жасмин), Володимир Кондратьєв (Чаклун) і Анатолій Головань (Геркулес), Олександр Кабаков (Багдатський злодій) та Віолетта Лук'янчук (Юнга, сестра Жасмин). Браво усім! 🎭

ДИТЯЧИЙ СВІТ

Інна Іщук
Фото: Владислав Золін, Інна Іщук

ФЕСТИВАЛЬ

«Зимовий позитив»

ЗІБРАВ
ЮНИХ ТЕАТРАЛІВ
ОДЕСИ

28 ГРУДНЯ У БУДИНКУ КЛОУНІВ ВІДБУВСЯ ФЕЄРИЧНИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «ЗИМОВИЙ ПОЗИТИВ». ЙОГО ТРАДИЦІЙНО ОРГАНІЗУВАВ ВІДОМИЙ В ОДЕСІ ТЕАТР «ЧАРОДІЙ», ПЕРЕМОЖЕЦЬ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ТА МІЖНАРОДНИХ КОНКУРСІВ.

Сама назва театру – «Чародій» – уже багатообіцяюча! І цей зимовий фестиваль став чудовим подарунком для дітей та дорослих.

– Ми подарували одеситам свято у наш суворий важкий час, – каже керівник театру, авторка п'єс Ірина Туєзова. – Діти відчували себе творцями нових ролей у наших спектаклях. А глядачі отримали незабутні емоції.

Фестиваль розпочався з поздоровлення гномів – юних артистів театральної студії «Скерціно» Одеської школи мистецтв № 8 (художній керівник – Олена Тананайко). Вони побажали миру, щастя та нової казки.

І коли завіса відкрилася, глядачі потрапили до морської країни царя Нептуна та його дочки Аріель, яку спробували захопити медузи на чолі з Горгоною. Таку казку – «Одного разу в морському королівстві» – вигадала і поставила зі своїм колективом керівник театру «Чародій» Ірина Туєзова. Режисер вистави – Вадим Хам-

рай, помічник режисера – Дінара Алібейлі. Також у виставі взяв участь зразковий хореографічний ансамбль «Зірочка», переможець всеукраїнських та міжнародних конкурсів, який існує на базі дитячого центру «Зоресвіт» Пересипського району (художній керівник ансамблю – Ольга Микулинська). На сцені кипіли пристрасті, бурі та шторми, морський світ зустрівся із земним, злі сили намагалися здолати світлі, але, звісно, добро і любов перемогли.

Другою виставою фестивалю стала постановка «Веселі ноти» театральної студії «Скерціно», також за казкою Ірини Туєзової. Тут були і чарівниці, і маг зі скрипкою, і мудрий папуга, і донька з мамою, і музичні нотки...

У фіналі юні танцівниці ансамблю «Зірочка» виконали веселий ритмічний танець під чудову музику. А потім були оплески, квіти, подарунки, цукерки та блискучі щасливі очі учасників фестивалю, який знову приніс позитив, радість та надію на світле творче майбутнє!

Театр «Чародій» чекає на заявки на «Літній позитив»! До нових зустрічей! 🌟

На знімку (зліва направо): Дінара Алібейлі, Ірина Туєзова, ведуча Оксана Яртим-Оріщенко і Олена Тананайко

**СПРОБУЙТЕ СЕБЕ У ТЕАТРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ
І ТЕЖ СТАНЬТЕ ЧАРІВНИКАМИ!**

**Театр «Чародій» оголошує набір юних артистів
на підготовче відділення (10-12 років).**

Старт – січень 2026 року. Деталі та запис по телефону: 0674850621

ПРЕМ'ЄРА РОКУ

Марія Гудима
Фото: Олег Владимірський

ТЕАТР ПРОТИ АЛЬЦГЕЙМЕРА, АБО

ЧУДОВИСЬКО ВБИРАЄТЬСЯ у СИНЄ

ПЕРШІ ПОКАЗИ РОМАНТИЧНО-МІСТИЧНОЇ КОМЕДІЇ «ПРИВІТ, МОНСТРЕ!» ЗА П'ЕСОЮ КАРЛО ГОЦЦІ «СИНЄ ЧУДОВИСЬКО» (1765) СКОЛИХНУЛИ ГЛЯДАЦЬКУ СПІЛЬНОТУ. ДЛЯ ОДЕСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ ВАСИЛЬКА ЦЕ КРОК УПЕРЕД, ХОЧА Є НЮАНС. ПУБЛІКА ПЕРЕШІПТУВАЛАСЯ: «НІЧОГО НЕ ЗРОЗУМІЛО, ЗАТЕ ДУЖЕ ЦІКАВО!». ЗНАЧНО ПІРШЕ, КОЛИ НАВПАКИ: ВСЕ ЯСНО І ЗАЦІКАВЛЕНOSTІ ПРИ ЦЬОМУ НУЛЬ. НОВУ ВИСТАВУ ВАРТО РЕКОМЕНДУВАТИ ЛЮДЯМ, ЯКІ ПОБОЮЮТЬСЯ ХВОРОБИ АЛЬЦГЕЙМЕРА, АДЖЕ ПОТУЖНА МОЗКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗНАЧНОЮ МІРОЮ ПРОФІЛАКТУЄ ТАКИЙ РОЗЛАД. НАМАГАЮЧИСЬ ЗРОЗУМІТИ ТУ АБО ІНШУ ЗАГАДКОВУ СЦЕНУ, ГЛЯДАЧІ ЗДОРОВІШАЮТЬ!

Від Гоцці очікуєш витончених декорацій, сяючих стразів на костюмах, але ж ні. Починається все майже у темряві, це дратує, набридли вистави, де нічого не розгледіти через брак світла. Та потроху дія заворожує. Той самий монстр, шалений Дзелу в синьому кошуку (Владислав Цобенко) скаче сценою, плануючи все нові підступи, та ще й виправдовує себе тим, що нібито бажає героям добра! Важко побачити в ньому приховану красу, здогадатися, що він є зачарованим принцом. Але це правда. Або ні...

На відміну від «Туран-

дот, принцеси Китайської», сюжет якої побив усі рекорди з популярності та увічнений навіть в опері, театральна казка «Сине чудовисько» практично не знайома глядачам і читачам. Китайська тема тут також присутня, але обмежувати місце дії умовним Нанкіном автори вистави не поспішають, надмірної східної екзотики не пропонують. Наразі театр замовив та запропонував нашій увазі перший український переклад зі староіталійської, що його виконав Віктор Шило.

У НАС БІДА – ВИНО ЗНИКАЄ СТІМКО! ЧУДОВИСЬКО, ГИДОТА З ПЕКЛА, ЗРАНКУ ЗЛАМАВ НАЙКРАЦІХ ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ КУЩІВ ЕЛІТНОГО СТАРОГО ВИНОГРАДУ.

Завліт «васильківців» Світлана Бондар влучно зазначила, що незадовго перед прем'єрою не казкова потвора, а ворожі атаки пошкодили Білгород-Дністровський винзавод. Вистава, звісно, тут ні до чого, але творчу інтуїцію ніхто не відміняв. Режисер-постановник, автор художнього рішення та костюмів, заслужений діяч мистецтв України В'ячеслав Жила вважає Гоцці нішевим драматургом. На його думку, кожна травма потребує опрацювання. А в цій казці всі чимось таки травмовані.

Художниця-постановниця та художниця з костюмів Юлія Заулічна допомогла режисерові втілити його задум: зробити незвичне, футуристичне оформлення вистави. Схожу естетику ми спостерігали у виставі Одеського ТЮГу «Виживуть тільки Пилипенки, або Present Perfect». Тут «васильківці» виходять, здається, не лише за межі чарівної казки старого доброго Гоцці, а й полишають Сонячну систему, де користуються замість чайника чударнацьким металевим баняком (трохи стімпанку не завадить), химерно розфарбовують обличчя та рухаються, немов долаючи непритаманну нашій планеті силу тяжіння...

Композитор Юрій Звонар пропонує сучасні рішення, хіти Queen («I Want to Break Free» та «Somebody to Love») маніфестують свободу кохати кого заманеться, а режисерка з пластики заслужена діячка мистецтв України Ольга Семьошкіна не забуває, що стиль commedia dell'arte передбачає досконале володіння тілом, вміння виконувати різні трюки. Один з трюків, наприклад, відбувається, коли Брігелла (Єгор Карельський), мов по нотах, раз від разу губить свої панталони (не думайте, ніби це так просто зробити у потрібну мить!).

Гендерне мерехтіння, якого не бракує цьому сюжету, зробило з чоловічих масок італійської комедії жінок: перед нами – Тарталья (Наталя Фрунзе) та Панталоне (Анастасія Лук'янова). А ще синя потвора змусить чарами (розсипаючи блискуче

конфетти) змінити стать красуню Дардане (Ірина Шеляг). Намисто-трансформер з шиї монстра перекочує на голівку дами – і гендерний перехід завершено. Тепер чи то з короною, чи то з антеною на голові Дардане має упадати за принцесою Гулінді (заслужена артистка України Нінель Наточа), яка, попри свою красу, може обернутися монстром, жорстокою Гідрою! Або ні. Поцілунок двох жінок необхідний, аби зняти чари з Таера (Павло Примака), якого Дардане кохає більше за власну статеву ідентичність.

Служниця Смеральдіна (Тамара Лукаш), спритник Труфальдіно (Ярослав Бабич) та вельможний принц Фанфур (Анатолій Головань) залишаються при висхідних статевих ознаках. Але від того не легше.

«Тобі двадцять років, ти тинялася по світу і ще незаймана? Ти здобула виховання, яке було в моді в далекому минулому. Героїзм, як ти його розумієш, це застаріле слово, яке зустрічається в історії та в романах, але яке в наш час відкинута, як сміховинна річ. Тепер необхідно притримуватися здорового глузду. Якби ти не була сповнена забобонів, результатів старомодного виховання, якби ти вивчала новітні філософські системи, – твоє ім'я не потрапило до урни як ім'я незайманої і ти сама не потрапила б у таке жакливе становище», – каже Брігелла своїй сестрі Смеральдіні, яку має пожерти страхітлива Гідра. Адже потвора надає перевагу невинним жертвам. Може, красунечка ще встигне врятуватися, терміново позбувшись цноти?.. Або ні... Одне вже точно зрозуміло: Брігелла, який веде сестру на страту, набагато більше чудовисько за синього дивака-чаклуна та й за саму Гідру.

Усе нові й нові сенси та підтексти виглядають з цієї одночасно комічної і трагічної казки (жанр, у якому творив Гоцці, отримав назву фьяба, fiabe teatrali). Найбільша війна на світі точиться за людське серце, вважав драматург. Окрім «Синього чудовиська» та «Турандот» він створив фьяби «Любов до трьох апельсинів», «Ворон», «Король-олень», «Жінка-змія», «Зобейди», «Щасливі жебраки», «Зелена пташка», «Дзеїм, король духів». Писав, аби підтримати театр, не вимагаючи гонорару, у вільний від пошуків заробітку час, от і почувався вільним митцем.

Чи буде «Привіт, монстре!» касовою виставою? Навряд чи. Зате їй радітимуть на театральних фестивалях належного рівня. Отож, чудовисько Альцгеймер, якщо його побоюється, відступить, коли ви переглядатимете та обговорюватимете виставу з такими самими затятими театралами! **ГТ**

Режисер-постановник В'ячеслав Жила

ЖУРНАЛ «TIME» ОПУБЛІКУВАВ 100 ГОЛОВНИХ ФОТО 2025 РОКУ П'ЯТЬ З НИХ – З УКРАЇНИ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЖУРНАЛ «TIME» ОПУБЛІКУВАВ ПІДБІРКУ 100 ГОЛОВНИХ ФОТОГРАФІЙ 2025 РОКУ. СВІТЛИНИ ЗОБРАЖУЮТЬ ВІЙНУ В СЕКТОРІ ГАЗА, ПРОТЕСТИ У СТАМБУЛІ, ПОЖЕЖІ В КАЛІФОРНІЇ, ПОХОРОН ПАПИ РИМСЬКОГО ФРАНЦИСКА ТА ВИБІР ЙОГО НАСТУПНИКА – ЛЬВА XIV, ЦЕРЕМОНІЮ «ОСКАР», ПРОТЕСТИ, ЗЕМЛЕТРУСИ І БАГАТО ІНШИХ ВАЖЛИВИХ ПОДІЙ РОКУ. П'ЯТЬ ФОТОГРАФІЙ ЗІ СПИСКУ ЗРОБИЛИ В УКРАЇНІ.

Поранена жінка сидить біля свого будинку, пошкодженого внаслідок російського авіаудару в Києві, 24 квітня (Євген Малолітка/АР)

▲ Українка несе домашніх тварин, вибігаючи зі свого будинку після вибухів російських бомб у Харкові, 24 липня (Девід Гуттенфельдер/The New York Times)

▼ Рятувальники надають допомогу потерпілій біля житлового будинку, в який влучила російська ракета, Київ, 28 серпня (Костянтин Ліберов)

▲ Дим від російського обстрілу підіймається над полем соняшників на Запоріжжі, 8 липня (Дмитро Смолянко/Укрінформ)

▼ Робітники працюють з технікою на титановому кар'єрі в Житомирській області, 28 лютого (Роман Піліпей/AFP)

ПІД ПОСИЛЕНИМ ЗАХИСТОМ ЮНЕСКО –

ЩЕ П'ЯТЬ ПАМ'ЯТОК ОДЕЩИНИ!

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ПОВІДОМИЛО, ЩО ЮНЕСКО УХВАЛИЛО РІШЕННЯ ПРО ВКЛЮЧЕННЯ ЩЕ 19 УКРАЇНСЬКИХ ПАМ'ЯТОК ДО СПИСКУ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ПІД ПОСИЛЕНИМ ЗАХИСТОМ. 3-ПОМІЖ НИХ П'ЯТЬ РОЗТАШОВАНІ В ОДЕСІ І НА ОДЕЩИНІ.

Аккерманська
фортеця,
м. Білгород-
Дністровський

Культурні цінності, внесені до Міжнародного списку під посиленим захистом, користуються найвищим рівнем охорони згідно з Другим протоколом до Гаазької конвенції 1954 року. Порушення їхнього «імунітету» вважається грубим порушенням Другого протоколу, серйозним міжнародним злочином та тягне за собою подвійну відповідальність – як держав, так і осіб.

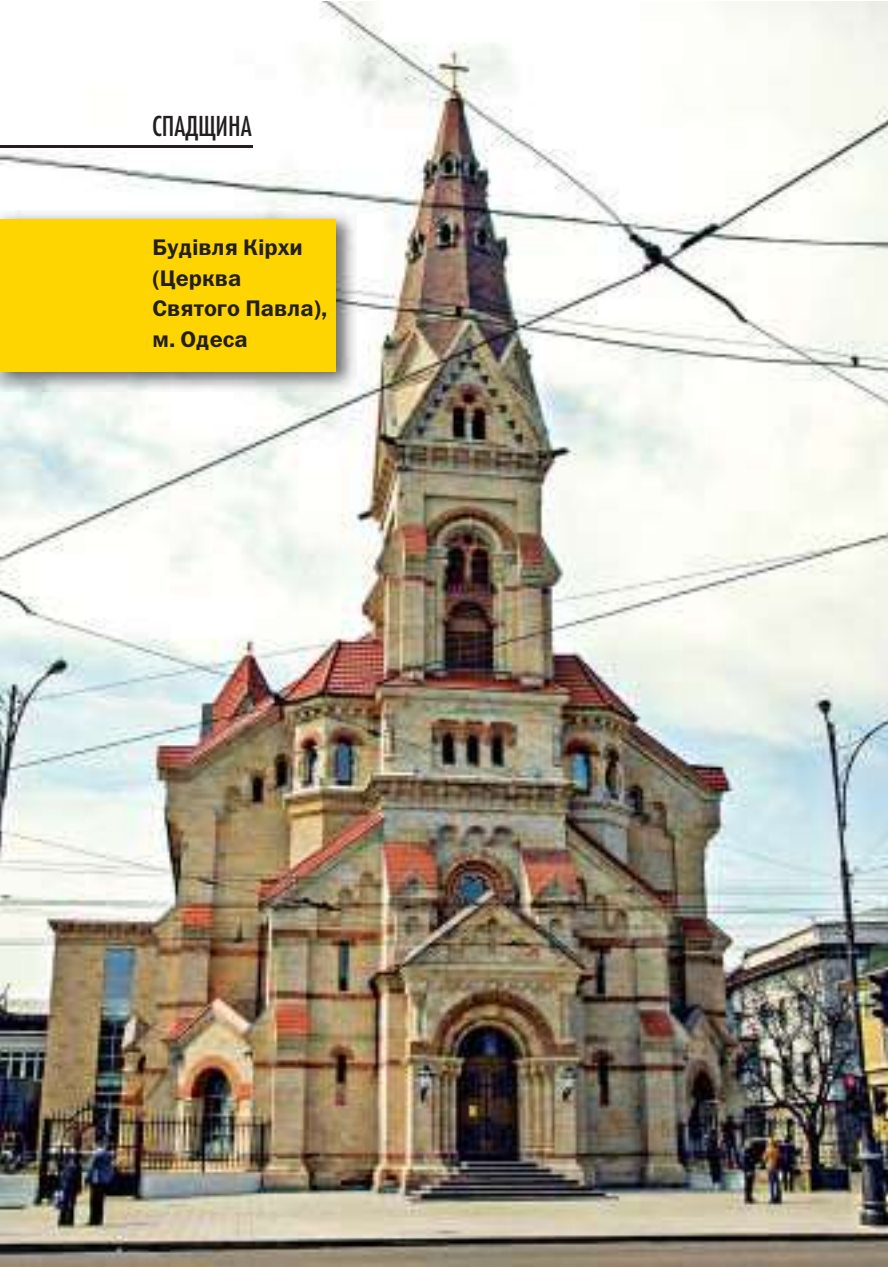
Раніше до Міжнародного списку під посиленим захистом уже внесли 27 українських об'єктів, переважно з числа тих, що перебувають у Списку всесвітньої спадщини та Попередньому списку ЮНЕСКО – за винятком тимчасово окупованих територій.

– Загальна кількість українських об'єктів у Списку культурних цінностей під посиленим захистом зросла до 46, – розповідає віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики України – міністерка культури України Тетяна Бережна. – Це робить Україну однією з країн із найбільшим переліком культурної спадщини, що перебуває під найвищим міжнародно-правовим захистом у сфері гуманітарного права. Ми й надалі працюватимемо над розширенням переліку таких об'єктів та над зміцненням міжнародно-правових механізмів у сфері охорони культурних цінностей.

Україна послідовно реалізує норми Гаазької конвенції та двох протоколів до неї, зокрема запроваджує кримінальну відповідальність за порушення імунітету культурних цінностей, удосконалює міжвідомчу координацію

**Будівля Кірхи
(Церква
Святого Павла),
м. Одеса**

між Міністерством культури, Міністерством оборони, правоохоронними органами та місцевими адміністраціями, розвиває системи ризик-менеджменту, захисту культурних цінностей та документування руйнувань.

– Україна стала першою країною, яка успішно апробувала механізм спеціального (ad hoc) моніторингу під час збройного конфлікту, – зазначає заступниця міністра культури з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Анастасія Бондар.

Посилений захист – це механізм міжнародного захисту культурної спадщини, передбачений Другим протоколом до Гаазької конвенції 1954 року. Щоб отримати цей статус, об'єкти мають відповідати трьом ключовим критеріям:

вони є культурною спадщиною, що має величезне значення для людства;

вони охороняються завдяки прийняттю на національному рівні належних правових та адміністративних заходів, що визнають їхню виняткову культурну й історичну цінність і забезпечують захист на найвищому рівні;

вони не використовуються для військових цілей або прикриття військових об'єктів і Сторона, яка здійснює контроль над культурними цінностями, зробила заяву на підтвердження того, що вони не використовуватимуться подібним чином.

Серед 19 українських об'єктів, які вдалася внести до Списку у 2025 році завдяки експертній підтримці Агенції суспільно-правового моделювання, Регіонального центру прав людини, HeMo: Ukrainian Heritage Monitoring Lab та за сприяння Міністерства оборони України, – п'ять одеських:

- 1. АККЕРМАНСЬКА ФОРТЕЦЯ, м. БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ;**
- 2. БУДІВЛЯ КІРХИ (ЦЕРКВА СЯТОГО ПАВЛА), м. ОДЕСА;**
- 3. ОДЕСЬКИЙ МУЗЕЙ ЗАХІДНОГО І СХІДНОГО МИСТЕЦТВА;**
- 4. ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХУДОЖНІЙ МУЗЕЙ;**
- 5. ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА.**

До списку також увійшли пам'ятки міст Харкова, Чернігова, Сум, Троїцького та Путівля Сумської області, Коростеня Житомирської області, Запоріжжя, Івано-Франківська і Києва.

В умовах повномасштабної російської агресії Україна стала першою державою у світі, яка масштабно застосовує механізм посиленого захисту під час війни, створивши новий прецедент у міжнародній практиці. ■

**Одеський
музей західного
і східного
мистецтва**

Одеський
національний
художній
музей

Одеська
національна
наукова
бібліотека

✳ SYVAK ✳

Вираження культурної ідентичності

СКАНУЙ ТА ПЕРЕХОДЬ

✱SYVAK✱ Бренд, що розмовляє українською

ІНДУСТРІЯ ІГОР ТА ТВОРЧОСТІ

НАБОРИ ДЛЯ ТВОРЧОСТІ
РОЗВИВАЮЧІ ІГРИ
НАСТІЛЬНІ ІГРИ

СКАНУЙ ТА ПЕРЕХОДЬ